

รายงานการศึกษากลุ่ม

(Group Report)

เรื่อง

แนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ ๑๒
สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
ประจำปี ๒๕๖๐

รายงานการศึกษากลุ่ม

(Group Report)

เรื่อง

แนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของ
ประเทศไทย

จัดทำโดย กลุ่มสี่เขียว

๑. นายศุภวัช มาลานนท์
๒. นางสาวเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ
๓. นางสาวตุลธร ทรงศิริ
๔. นายสิทธิชัย พรหมเดช
๕. นายกลยุทธ พานาสันต์
๖. พ.ต.ต.ชวันสิทธิ์ เจนการ
๗. นายปฤณ เมฆานันท์
๘. นางสาวทิพย์วรรณ วรรณโสภณ
๙. นางสาวผัสสพร นภาพรรณ
๑๐. นางสาวสิริกร เนติขจร
๑๑. นายพรรณทอง วนแสงสกุล
๑๒. นางนัยรัตน์ ปัญจวงศ์โรจน์

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ ๑๒

สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม

ประจำปี ๒๕๖๐

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๓
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๓
ขอบเขตและวิธีการศึกษา	๓
ขอบเขตระยะเวลา	๓
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	๔
บทที่ ๒ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๕
แนวคิดทฤษฎีการกระทำผิดซ้ำ	๕
แนวคิดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล	๗
การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย	๘
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๑๐
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษา	๑๕
ประชากร	๑๕
ระเบียบวิธีวิจัย	๑๕
เครื่องมือ	๑๕
การทดสอบเครื่องมือ	๑๖
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๖
การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๖
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๑๗
ระบบฐานข้อมูลและแนวทางในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงาน	๑๗
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๘
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	๒๐
กรมราชทัณฑ์	๒๑
กรมคุมประพฤติ	๒๒
สำนักงานกิจการยุติธรรม	๒๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนในการดำเนินคดีและบันทึกข้อมูลผู้กระทำความผิด	๒๓
ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิดกรณีผู้ใหญ่	๒๔
ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิดกรณีเด็กและ เยาวชน	๒๗
ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลและประเด็นข้อมูล	๓๐
ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างกัน	๓๒
ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดกับหน่วยงานต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	๓๓
บทที่ ๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะ	๓๖
อภิปรายผลการศึกษา	๓๖
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	๓๘
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	๓๙
บรรณานุกรม	๔๐
ภาคผนวก	๔๒
ผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๔๓
ผนวก ข ประวัติผู้จัดทำรายงานวิชาการ	๔๗

คณะผู้จัดทำ (กลุ่มสี่เขียว)

1) นายศุภวัช มาลานนท์	หัวหน้ากลุ่ม
2) นางสาวเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ	
3) นางสาวตุลธร ทรงศิริ	
4) นายสิทธิชัย พรหมเดช	
5) นายกลยุทธ พานาสันต์	
6) พ.ต.ต.ชวนส์ถ์ เจนการ	
7) นายปฤณ เมฆานันท์	
8) นางสาวทิพย์วรรณ วรรณโสภณ	
9) นางสาวผัสสพร นภาวรรณ	
10) นางสาวสิริกร เนติขจร	
11) นายพรรณทอง วนแสงสกุล	
12) นางนัยรัตน์ ปัญจวงศ์โรจน์	

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ

1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	วัตถุประสงค์	3
1.3	ขอบเขตและวิธีการศึกษา	4
1.4	ขอบเขตระยะเวลา	4
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม

2.1	แนวคิดทฤษฎีการกระทำผิดซ้ำ	5
2.2	แนวคิดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล	7
2.3	การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย	9
2.4	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	11
2.5	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

3.1	ประชากร	17
3.2	ระเบียบวิธีวิจัย	17
3.3	เครื่องมือ	17
3.3.1	การสร้างแบบสัมภาษณ์	17
3.3.2	ลักษณะแบบสัมภาษณ์	18
3.4	การทดสอบเครื่องมือ	18
3.5	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	18
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูล	19

บทที่ 4 ผลการศึกษา

4.1	ระบบฐานข้อมูลและแนวทางในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงาน	20
4.1.1	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	21
4.1.2	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	24
4.1.3	กรมราชทัณฑ์	25
4.1.4	กรมคุมประพฤติ	26
4.1.5	สำนักงานกิจการยุติธรรม	27

4.2 ขั้นตอนในการดำเนินคดีและบันทึกข้อมูลผู้กระทำความผิด	28
4.2.1 ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิดกรณีผู้ใหญ่	28
4.2.2 ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิดกรณีเด็กและเยาวชน	31
4.3 ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลและประเด็นข้อมูล	34
4.4 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างกัน	36
4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดกับหน่วยงานต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น	38
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะ	
5.1 อภิปรายผลการศึกษา	41
5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัย	43
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	44
บรรณานุกรม	45
ภาคผนวก	
ผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	49
ผนวก ข ประวัติผู้จัดทำรายงานวิชาการ กลุ่มที่ 3	54

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้เป็นผลงานของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลางรุ่นที่ ๑๒ กลุ่มที่ ๓ (กลุ่มสีเขียว) คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมไทย และได้ทำการศึกษาเพื่อทราบถึงปัญหาและเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ปรียานุช เงินคล้าย อาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยประจำกลุ่ม และคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิฑิต รองศาสตราจารย์พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ รองศาสตราจารย์อนงค์ทิพย์ เอกแสงศรี และ ดร.พัต ลวางกูร ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ พันตำรวจเอก มนต์รี ศรีทอง รองผู้บังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนายดนุพล ชื่นอารมณ อติตผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีและการสื่อสาร กระบวนการยุติธรรม ที่ได้ให้ความรู้และแนวคิดเกี่ยวกับระบบการเชื่อมต่อข้อมูลกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดขอบเขตงานวิจัย ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ท้ายที่สุดขอขอบคุณ นางนรินทิพย์ ศิรวาณิชย์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม และเจ้าหน้าที่สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือคณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับระบบข้อมูลผู้กระทำผิดของประเทศไทย และสามารถนำเสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์เพื่อนำไปต่อยอดในการพัฒนาระบบการยุติธรรมได้ต่อไป

คณะผู้วิจัย

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย” เป็น การศึกษาระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงานเพื่อประเมินถึงความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำ ผิดจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีและปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด อันได้แก่ สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่าน ระบบศูนย์ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) ของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยในรายงานศึกษา ฉบับนี้ยังได้ประเมินปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็น ข้อมูลให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศด้านกระบวนการยุติธรรมพิจารณากำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงข้อมูล ผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศไทย โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ภายใต้ทรัพยากรและระบบ ฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงาน ตามความมุ่งหวังที่จะให้เกิดระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยง ตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถให้ข้อมูลการ กระทำผิดซ้ำที่มีความถูกต้องแม่นยำ และสามารถใช้อ้างอิงที่สะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดเพื่อใช้ในการ กำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากการวิจัยเอกสาร การลงไปสังเกตการณ์การปฏิบัติงาน ระบบฐานข้อมูลจริงของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบเทคโนโลยี สารสนเทศและผู้บริหารของแต่ละหน่วยงาน

จากผลการศึกษาระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่าทุกหน่วยงานมีระบบฐานข้อมูลรองรับใน การจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำอยู่แล้ว และมีระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC เป็นระบบ ข้อมูลกลางสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดในภาพรวม อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีเพียงการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการ สืบค้นเป็นรายระเบียบ (Record) ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะของการส่งต่อข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Web Service) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลระบบฐานข้อมูลของตำรวจ กรมราชทัณฑ์ กรมคุม ประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต่างก็เห็นด้วยที่จะให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและส่งต่อระหว่างกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลายประการไม่ว่าจะเป็น ลดภาระการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน มี การส่งต่อข้อมูลที่จำเป็นที่มีการบันทึกไว้ในหน่วยงานอื่น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจของ หน่วยงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลการกระทำผิดและผลคำพิพากษาของต่าง หน่วยงานมาใช้ในการพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำให้เกิดขึ้นจริงได้ และนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่าง หน่วยงานได้อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ดียังมีข้อกังวลใจหลายประการในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิด ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาเรื่องรหัสอ้างอิง (Reference ID) ความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล ข้อกังวลในการเผยแพร่ข้อมูลการกระทำผิดซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวในทางมิชอบซึ่งอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย และความพร้อมของหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้และปัญหาข้อขัดข้องที่อาจเกิดขึ้น ในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดในระยะต่อไปที่จะมีการวางระบบการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดระหว่างหน่วยงานตำรวจ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเห็นควรให้มีการดำเนินการดังนี้

1. เห็นควรให้มีการพิจารณาใช้เลขรหัสอ้างอิง (Reference ID) ซึ่งกำหนดขึ้นตั้งแต่ชั้นจับกุมและส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเป็นหมายเลขอ้างอิงควบคู่กับหมายเลขประจำตัวประชาชนด้วย ซึ่งจะทำให้สามารถใช้อ้างอิงตัวบุคคลที่ก่อเหตุในแต่ละคดีได้อย่างถูกต้องและใช้อ้างอิงข้อมูลเดียวกันทั้งกระบวนการ อย่างไรก็ตามการกำหนดเลขรหัสอ้างอิงขึ้นใหม่อาจต้องมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติ เพื่อให้มีการส่งต่อสำเนาแบบพิมพ์ลายนิ้วมือไปยังทุกหน่วยงานที่จะต้องใช้และเชื่อมต่อข้อมูล

2. เห็นควรเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System: CDS) และระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) โดยใช้ระบบ CRIMES ซึ่งสามารถรองรับระบบ Web Service หรือโปรแกรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายแล้วให้ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC: Data Exchange Centre) ของสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมกับตำรวจ โดยให้หน่วยงานด้านพัฒนาพหุตินิสัยในสังกัดกระทรวงยุติธรรมส่งต่อและเชื่อมโยงข้อมูลภายในกระทรวงผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมดังกล่าว

3. ควรออกแบบระบบเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ศาล กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมคุมประพฤติ เพื่อความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลในระบบฐานข้อมูล เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบการกระทำผิดซ้ำของบุคคลทั้งกระบวนการยุติธรรม

4. ควรมีระเบียบ กฎหมายบังคับให้ทุกหน่วยในกระบวนการยุติธรรมจะต้องแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิด และควรมีกฎหมายคุ้มครองหน่วยงานผู้ให้เชื่อมโยงข้อมูล ให้ผู้นำข้อมูลไปใช้จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบข้อมูล และรับผิดชอบเมื่อมีการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง

5. ควรมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบในการดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนระบบเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดให้ประสบผลสำเร็จ

6. หากมีข้อกังวลเกี่ยวกับการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ เห็นควรให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลในทางเทคนิค ก่อน แล้วจัดตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานมาพิจารณาวางนโยบายการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในระยะต่อไปหลังจากที่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลแล้ว ควรจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจริงในการเชื่อมโยงข้อมูล และการใช้ประโยชน์ข้อมูลทั้งในเชิงปฏิบัติการและในเชิงนโยบาย เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเป็นข้อมูลสำคัญในการบริหารงานยุติธรรมซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่ใช้ในหน่วยงานยุติธรรมทั่วโลกในการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินการด้านการพัฒนาพฤตินิสัยและบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด และใช้เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่สามารถใช้อ้างอิงซึ่งสะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดซ้ำทั่วประเทศได้ ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำถูกใช้อย่างกว้างขวางทั้งในแง่ของการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขพฤตินิสัยผู้กระทำผิดของหน่วยงานต่างๆ และการเปรียบเทียบความสำเร็จของมาตรการหรือโครงการต่าง ๆ ในการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

ปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงพฤตินิสัยผู้กระทำผิดได้มีความพยายามในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการกระทำผิดซ้ำ โดยข้อมูลการกระทำผิดซ้ำดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานและมีความจำเป็นจะต้องเชื่อมโยงข้อมูลจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดดังนี้

๑. ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ ของกองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) ซึ่งใช้บันทึกข้อมูลคดีอาญาที่ใช้กับสถานีตำรวจทั่วประเทศ โดยจะมีการบันทึกข้อมูลผู้กระทำผิดในส่วนของคุณสมบัติผู้ต้องหาในคดี

๒. ระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System: CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งใช้บันทึกข้อมูลการตรวจสอบประวัติพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา

๓. ระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชน ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ใช้บันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิดที่ใช้กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กับศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ

๔. ระบบข้อมูลผู้ต้องขัง ของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งใช้บันทึกข้อมูลนักโทษและผู้ต้องขังที่ถูกจำคุกหรือควบคุมตัวในเรือนจำต่าง ๆ ทั่วประเทศ

๕. ระบบงานสอดส่อง ของกรมคุมประพฤติ ซึ่งใช้บันทึกข้อมูลผู้ถูกคุมประพฤติที่ใช้กับสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ

๖. ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC:Data Exchange Centre) ของสำนักงานกิจการยุติธรรม

อรรถพรณ จรัสวัฒน์ และคณะ (๒๕๕๑) ได้เคยมีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาฐานข้อมูล การกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวได้ทำการวิเคราะห์ว่าถึงแม้ว่าในประเทศไทย จะมีระบบฐานข้อมูลในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีและปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด แต่ก็พบว่าระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานขาดความเชื่อมโยงกัน เมื่อผู้กระทำผิดได้ผ่านการพัฒนา พกตินิสัยและพ้นโทษจากกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไปแล้วก็ไม่มีระบบติดตามเพื่อตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดหลังปล่อยทำให้ไม่สามารถจัดทำข้อมูล การกระทำผิดซ้ำที่เชื่อถือได้ ประกอบกับระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานต่างก็มีมาตรฐานในการ จัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันยังไม่สามารถเชื่อมโยงประเมินข้อมูลการผิดซ้ำในภาพรวมได้ โดยในงานวิจัย ดังกล่าวได้เสนอให้มีการจัดตั้ง ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ มีคณะกรรมการร่วมระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตัดสินใจในเชิงนโยบาย จัดทำมาตรฐานกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างหน่วยงาน และให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีขีดความสามารถเพียงพอให้กับ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงยุติธรรมได้มีความพยายามในการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการ ยุติธรรม (Data Exchange Centre: DXC) เป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการ ยุติธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมซึ่งอยู่ต่างสังกัดให้เกิดการเชื่อมโยงและ ใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลตามข้อเสนอของงานวิจัยดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Centre: DXC) ดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดเป็นความสำคัญในลำดับต้นดังจะเห็นได้ จากที่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ กระทรวงยุติธรรมได้มีโครงการพัฒนากระบวนการยุติธรรม อิเล็กทรอนิกส์ (National Single Window on Justice: NSWJ) เพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมโยง ฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมให้เกิดการบูรณาการและแลกเปลี่ยนข้อมูล ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้แต่ละหน่วยงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งตามแผนงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ นั้น กระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณ ๓๒,๘๕๕,๐๐๐ บาท เพื่อนำมาพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำเป็นโครงการนำร่องก่อน เนื่องจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผู้กระทำผิดทุกหน่วยงานต่างมีความพร้อมของระบบฐานข้อมูลที่จะนำมา เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน

อย่างไรก็ดี เมื่อจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับภารกิจความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน คณะผู้วิจัย จึงได้ สนใจที่จะศึกษาระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงานเพื่อประเมินถึงความเป็นไปได้ในการ เชื่อมโยงข้อมูลตามโครงการพัฒนากระบวนการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (National Single Window on Justice: NSWJ) ดังกล่าว รวมถึงประเมินปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นหากจะมีการ เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศด้านกระบวนการ ยุติธรรมเพื่อใช้ประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ

ที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศไทย โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ภายใต้ทรัพยากรและโครงสร้างระบบฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงาน ตามความมุ่งหวังที่จะให้เกิดระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถแสดงข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่มีความถูกต้องแม่นยำ และสามารถใช้อ้างอิงที่สะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาระบบข้อมูลและแนวทางการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดและการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิด ในระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดและระบบการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย บนพื้นฐานของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิมโดยไม่จำเป็นต้องเสนอโครงการลงทุนใหม่ในการแก้ปัญหา

๑.๓ ขอบเขตและวิธีการศึกษา

๑. ศึกษาการจัดระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และสำนักงานกิจการยุติธรรม
๒. ศึกษาจากกลุ่มผู้กระทำผิดในคดีอาญาที่ศาลมีคำพิพากษาลงโทษไม่นับรวมกรณีที่มีการเบี่ยงเบนคดีจากกระบวนการยุติธรรมตามปกติ เช่น มาตรการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด
๓. ศึกษาฐานข้อมูลที่มีอยู่เดิมของหน่วยงาน เพื่อพิจารณาแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมจากระบบและทรัพยากรเดิมที่มีอยู่

๑.๔ ขอบเขตระยะเวลา

ทำการศึกษาประเมินความพร้อมและศึกษาสภาพปัญหาของระบบฐานข้อมูลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ๒๕๖๐

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพื่อนำผลการศึกษาไปพิจารณากำหนดนโยบายในการแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์ข้อมูลผู้กระทำผิด
๒. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดและนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้ประสบความสำเร็จ นำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นตัวชี้วัดประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย
๔. มีแนวทางในการแก้ปัญหาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และภายใต้ระบบฐานข้อมูลและทรัพยากรเดิมที่มีอยู่

บทที่ ๒

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยฉบับนี้ ได้มีการศึกษาแนวคิดและหลักการในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ และตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยได้สรุปแนวคิดและความรู้ที่เกี่ยวข้อง และสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไปในงานวิจัยชิ้นนี้ในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการกระทำผิดซ้ำ
- ๒.๒ แนวคิดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล
- ๒.๓ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย
- ๒.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ แนวคิดทฤษฎีการกระทำผิดซ้ำ

ผู้กระทำผิดซ้ำ (Recidivist) หมายถึง ผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรที่มีการกระทำผิดและต้องเข้าสู่ระบบของกระบวนการยุติธรรม โดยศาลพิพากษาว่ามีความผิดและได้รับการลงโทษ หรืออยู่ระหว่างรอการลงโทษ มากกว่า ๑ ครั้ง โดยหมายรวมถึง ผู้ที่พ้นโทษหรือได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ หรือพ้นจากการคุมประพฤติ หรือพ้นโทษจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การกำหนดความหมายของผู้กระทำผิดซ้ำ มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการสะท้อนภาพความจริงของสถานภาพจริงของการกระทำผิดซ้ำของกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อแนวทางการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และเพื่อป้องกันอาชญากรรมซ้ำซากไม่ให้เกิดขึ้นอีก โดยการกำหนดความหมายของผู้กระทำผิดซ้ำ แบ่งแยกได้ใน ๒ มิติ คือ

๑. การกำหนดตามวัตถุประสงค์และการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขตามกฎหมาย เช่น ในประเทศไทย หน่วยงานต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการยุติธรรมยึดบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๒ - ๙๓ เป็นตัวกำหนดความหมายของผู้กระทำผิดซ้ำ แต่ในทางปฏิบัติในแต่ละหน่วยงานมีข้อมูลของผู้กระทำผิดซ้ำแตกต่างกันตามแต่บทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อาจมีเฉพาะข้อมูลของผู้ถูกจับซ้ำ (Re-arrest) โดยไม่มีผลของคดี กรมราชทัณฑ์อาจมีข้อมูลของผู้ถูกจำคุกซ้ำ แต่ไม่มีข้อมูลผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินโทษโดยวิธีอื่น เป็นต้น

๒. การกำหนดตามทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา มุ่งหาข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่สะท้อนความเป็นจริงของกระบวนการยุติธรรมทั้งประเทศได้ชัดเจนที่สุด ทำให้มีความซับซ้อนและยากต่อการนำไปปฏิบัติ เนื่องจากมีขอบข่ายที่กว้างขวาง และมีรายละเอียดเกี่ยวข้องกับทุกขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรม

ความหมายผู้กระทำผิดซ้ำที่กำหนดไว้โดยนักอาชญาวิทยา

อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ และคณะ (๒๕๕๑) ได้ศึกษาผลงานวิชาการด้านอาชญาวิทยาในต่างประเทศเกี่ยวกับความหมายและบทนิยามของการกระทำผิดซ้ำไว้ ดังนี้

Stephen M. Pollock (๒๐๐๒) ให้ความหมายผู้กระทำผิดซ้ำ คือ ผู้ที่กระทำความผิดอีกครั้งและศาลพิพากษาว่ามีความผิดและได้รับโทษแล้วกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก โดยนิยามความหมายผู้กระทำผิดซ้ำ ขึ้นอยู่กับการกำหนดความหมายของระบบย่อยของกระบวนการยุติธรรม ซึ่งขึ้นอยู่กับภารกิจของแต่ละหน่วยงานย่อยนั้นๆ และขึ้นอยู่กับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องด้วย

Shannan M. Catalano (๒๐๐๕) กำหนดความหมายของผู้กระทำผิดซ้ำ คือผู้กระทำความผิดที่ผ่านการพิจารณาว่าได้กระทำความผิดจริงและผ่านการรับโทษมาแล้วกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และได้มีการสำรวจเหยื่ออาชญากรรมในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า บุคคลที่เคยก่ออาชญากรรมที่รุนแรงมักจะกระทำโดยผู้กระทำผิดซ้ำ เช่น การข่มขืน การใช้อาวุธทำร้ายร่างกาย

Robert A. Mulligan ได้ทำการศึกษาถึงผู้กระทำผิดซ้ำอันหมายถึงผู้ที่เคยกระทำความผิดและผ่านกระบวนการยุติธรรม โดยศาลพิพากษาว่ามีความผิดและได้รับการลงโทษแล้วและกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก ผู้กระทำผิดซ้ำที่ถูกลงโทษโดยวิธีจำคุกเมื่อผู้กระทำผิดซ้ำมีอายุสูงขึ้นย่อมเสี่ยงต่อการเป็นผู้กระทำผิดซ้ำมากขึ้นตามลำดับ โดยพบว่าเมื่อผู้กระทำผิดซ้ำอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี จะมีแนวโน้มที่จะกลับตัวเป็นคนดีมากกว่าผู้กระทำผิดที่มีอายุสูงกว่า ๒๕ ปี

Louise Falshaw, Caroline Friendship & Andrew Bates กำหนดความหมายผู้กระทำผิดซ้ำในคดีทางเพศ หมายถึง ผู้กระทำผิดซ้ำที่มีพฤติกรรมแนวโน้มที่มีแรงจูงใจเรื่องเพศและพร้อมที่จะกระทำผิดเมื่อสัณฐานตัญญูต้องการ โดยจัดลำดับความรุนแรงของการกระทำผิดซ้ำไว้ ๓ ระดับ คือ ระดับแรกเป็นการกระทำผิดซ้ำครั้งแรกยังเป็นพฤติกรรมปกติไม่ปรากฏความรุนแรง ระดับที่สองมีความพร้อมและเตรียมการที่จะกระทำผิดอีกเสมอเมื่อมีโอกาส ระดับที่สามมีพฤติกรรมที่มีแนวโน้มรุนแรงตามสัณฐานตัญญู โดยขาดเหตุผลและพร้อมที่จะใช้ความรุนแรงในการก่ออาชญากรรม

Michael D. Maltz กำหนดนิยามผู้กระทำผิดซ้ำในสองลักษณะ คือ นิยามในเชิงแนวความคิด (Conceptual Definition) ครอบคลุมมิติของภารกิจในทุกกระบวนย่อยของกระบวนการยุติธรรม และการนิยามในเชิงปฏิบัติการ (Operational Definition) จะครอบคลุมมิติของการปฏิบัติและการวัดการกระทำผิดซ้ำ

Linda Drazga Maxfield และคณะ นิยามการกระทำผิดซ้ำครอบคลุมทั้งผู้กระทำผิดซ้ำที่มีประวัติการกระทำผิดเดิมและผู้กระทำผิดซ้ำที่ไม่เคยมีประวัติการกระทำผิดแต่สารภาพว่าเคยกระทำผิดมาก่อนแล้ว แต่ไม่ได้ถูกจับกุมดำเนินคดีในการกระทำผิดครั้งแรก

อิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

มนุษย์ทุกคนต้องอาศัยอยู่ในสังคมและเป็นสมาชิกของสังคม ไม่ว่าจะเป็น ครอบครัว ชุมชน ศาสนา ซึ่งมนุษย์มีความสัมพันธ์ต่อสังคมอย่างใกล้ชิด พฤติกรรมของมนุษย์ก็เป็นอิทธิพลของสังคมทั้งสิ้น เมื่ออยู่ในสังคมใด ก็มักมีค่านิยมตามสังคมนั้น ค่านิยมเป็นสิ่งที่มียอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์มากที่สุด ซึ่งทำให้มนุษย์มีความกลัวที่จะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม อิทธิพลของสังคมมีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ทั้งปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยแวดล้อมมียอิทธิพลค่อนข้างสูงกว่าอิทธิพลภายในใจหรือภายในตัวเองของผู้กระทำผิด เนื่องจากผู้ที่เคยกระทำผิดมาแล้ว ๑ ครั้ง จะถูกตีตราจากสังคมว่าเคยเป็นอาชญากรหรือเคยติดคุกมาแล้ว ทำให้สังคมเกิดการยอมรับในระดับต่ำกว่าบุคคลทั่วไปที่ไม่เคยติดคุกหรือต้องโทษทางอาญา ดังนั้นการยอมรับทางสังคมและการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีและเห็นคุณค่าของผู้ที่เคยเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญามาก่อนโดยการให้โอกาสทางสังคมเห็นคุณค่าของบุคคลเหล่านี้จะทำให้ลดการกระทำผิดซ้ำได้ในระดับหนึ่ง

๒.๒ แนวคิดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูล

การพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิดซึ่งมีการเก็บข้อมูลไว้ในหลายหน่วยงาน ในรายงานฉบับนี้จึงได้ทำการทบทวนแนวคิดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลนั้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (๒๕๕๒) ได้ให้ความหมายของระบบฐานข้อมูลคือเซตขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันซึ่งรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บและเผยแพร่สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และควบคุมในองค์การประกอบด้วยข้อมูลนำเข้า การประมวลผล สารสนเทศ โดยมีข้อมูลย้อนกลับเป็นตัวควบคุม ซึ่งระบบฐานข้อมูลที่ดีและมีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

๑. ตรงกับความต้องการ (Relevancy) ต้องมีการสำรวจเพื่อหาความต้องการของหน่วยงานองค์กร ผู้ใช้งาน และความลึกความกว้างของข้อมูล

๒. ความตรงต่อเวลา (Timeline) รวดเร็วและเป็นปัจจุบัน ทันต่อความต้องการของผู้ใช้ และสามารถตีความหมายสารสนเทศได้ทันต่อเหตุการณ์

๓. ความเที่ยงตรงถูกต้องแม่นยำ (Accuracy) ซึ่งรวมถึง ความครบถ้วนสมบูรณ์ (Completeness) และความถูกต้อง (Correctness) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ข้อมูลน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้อย่างมั่นใจ

๔. ความปลอดภัย (Security) มีระบบรักษาความปลอดภัยที่เพียงพอ

๕. ประหยัด (Economy) ระบบฐานข้อมูลที่ดีไม่จำเป็นต้องเป็นระบบที่มีราคาแพง

๖. ประสิทธิภาพ (Efficiency)

โดยในส่วนของประโยชน์ในการใช้งานฐานข้อมูล ปรินดา มัชฌิมา (๒๕๕๐) ได้สรุปไว้ดังนี้

๑. ลดความจำเจของการดูแลงานเอกสาร ซึ่งเป็นงานที่บุคลากรมักรู้สึกจำเจเบื่อหน่าย โดยสามารถใช้โปรแกรมจัดการฐานข้อมูลปฏิบัติงานแทนมนุษย์ได้
 ๒. ข้อมูลที่จัดเก็บมีความทันสมัย ตรงต่อเหตุการณ์ และความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น
 ๓. ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากข้อมูลที่จำเป็นจะถูกเก็บและรวบรวมในระบบชุดเดียว ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถเรียกใช้ข้อมูลที่ต้องการได้
 ๔. ลดความเสี่ยงความขัดแย้งของข้อมูล จากการที่ข้อมูลถูกจัดเก็บชุดเดียว ทุกฝ่ายที่นำเสนอข้อมูลจะใช้ชุดข้อมูลเดียวกัน
 ๕. ใช้ข้อมูลร่วมกันได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้พร้อมกัน
 ๖. การควบคุมมาตรฐานของข้อมูล เมื่อข้อมูลในหน่วยงานถูกรวบรวมเข้ามาในระบบ ผู้บริหารระบบฐานข้อมูลจะต้องวางมาตรฐานในการรับส่งข้อมูลให้สามารถใช้งานร่วมกันได้ ซึ่งจะช่วยให้แต่ละหน่วยงานทำงานบนพื้นฐานของมาตรฐานข้อมูลเดียวกัน
 ๗. จัดทำระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ๘. ควบคุมความถูกต้องของข้อมูลได้
- อย่างไรก็ดีการใช้งานฐานข้อมูลก็มีข้อเสียดังนี้
๑. เสียค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากราคาของโปรแกรม เครื่องคอมพิวเตอร์ และบุคลากร มีค่าใช้จ่ายสูง
 ๒. หากเกิดการสูญเสียข้อมูล อาจทำให้สูญเสียข้อมูลทั้งหมดในระบบ และเป็นความเสียหายต่อระบบงานได้ การจัดทำฐานข้อมูลที่ดีต้องมีระบบการสำรองข้อมูลไว้เสมอ

๒.๓ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทย

ข้อมูลการกระทำผิดถือเป็นข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ การลงโทษและบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด ปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงพฤตินิสัยผู้กระทำผิดได้มีความพยายามในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการกระทำผิดซ้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลมาตรการพัฒนาปรับปรุงพฤตินิสัยผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงาน และแต่ละหน่วยงานมีมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันจึงไม่สามารถเชื่อมโยงประเมินข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในภาพรวมได้ อีกทั้งการเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานด้านการพัฒนาปรับปรุงพฤตินิสัยผู้กระทำผิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กก็ยังไม่มีการติดตามและฐานข้อมูลเพื่อการตรวจสอบข้อมูลผู้กระทำผิดภายหลังพ้นโทษ ทำให้ไม่สามารถประเมินอัตราการกระทำผิดซ้ำที่เชื่อถือได้

พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬ และคณะ (๒๕๕๖) ได้ศึกษาโครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา ได้ทำการวิเคราะห์ระบบข้อมูลผู้กระทำผิดในปัจจุบันพบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่อย่างไรก็ดียังไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่ใช้อ้างอิงที่สะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดซ้ำทั่วประเทศได้ โดยแต่ละหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลแยกส่วนและมีมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ขาดการเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลทำให้ไม่สามารถใช้แสดงจำนวนและสัดส่วนผู้กระทำผิดซ้ำที่แท้จริงได้

จากการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อมูลการจับกุมผู้ต้องหาในภาพรวมนับรวมคดีแยกกลุ่มฐานความผิด โดยไม่จำแนกนับเป็นรายคดี และรายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำเป็นรายคดีเพื่อประกอบการสอบสวนคดี โดยไม่มีการจำแนกเป็นสถิติในภาพรวมส่วนปัญหาที่พบ คือ มีข้อมูลผู้ถูกจับซ้ำ (Re-arrest) แต่ข้อมูลในส่วนของผลของคดีและวันพ้นโทษยังขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ไม่สามารถนำมาประมวลผลได้

๒. กรมคุมประพฤติ มีข้อมูลประวัติภูมิหลังของผู้กระทำผิดตามแบบรายการประวัติบุคคลจำนวนร้อยละผู้ถูกคุมประพฤติที่กระทำผิดซ้ำในระยะเวลา ๑ ปี นับแต่พ้นการคุมประพฤติ (ซึ่งรวมถึงผู้ถูกคุมประพฤติตามมาตรา ๕๖ ประมวลกฎหมายอาญา ผู้ถูกคุมประพฤติที่เป็นเด็กและเยาวชน และผู้ถูกคุมประพฤติกรณีพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ) โดยการตรวจสอบประวัติผู้กระทำผิดจากกลุ่มตัวอย่างผ่านระบบ Criminal Database System (CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปัญหาที่พบคือ ไม่มีการจำแนกประเภทคดี และไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินโทษโดยวิธีอื่น เช่น เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรม และผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๓. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีข้อมูลประวัติภูมิหลังของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามแบบรายการประวัติบุคคล ปัญหาที่พบคือข้อมูลการกระทำผิดซ้ำไม่ครบถ้วนเนื่องจากการสอบถามจากเด็กและเยาวชนโดยไม่ได้ทำการตรวจสอบประวัติอาชญากรย้อนหลัง ไม่มีการจำแนกประเภทและฐานความผิด และข้อมูลไม่ครอบคลุมถึงผู้กระทำผิดซ้ำที่ไม่ได้ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจ เช่น เยาวชนที่ถูกส่งตัวเข้าเรือนจำผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

๔. กรมราชทัณฑ์ มีผู้กระทำผิดที่กลับเข้ามาในเรือนจำมากกว่าหนึ่งครั้ง โดยการสอบถามข้อมูลประวัติ ภูมิหลังผู้กระทำผิด ปัญหาที่พบ คือ เก็บข้อมูลเฉพาะผู้กระทำผิดที่กลับเข้ามาจำคุกเท่านั้น ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำไม่ครบถ้วนเนื่องจากการสอบถามจากตัวผู้กระทำผิดไม่ได้ทำการตรวจสอบประวัติอาชญากรย้อนหลัง ไม่มีการจำแนกประเภทและฐานความผิด และข้อมูลไม่ครอบคลุมถึงผู้กระทำผิดซ้ำที่ไม่ได้ถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ

จากข้อจำกัดของการจัดเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้กระบวนการยุติธรรมยังไม่มีข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่น่าเชื่อถือสำหรับใช้เป็นข้อมูลกลางในการอ้างอิงได้ นอกจากนี้ในปัจจุบันระบบสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมยังไม่มีระบบฐานข้อมูลกลางหรือการกำหนดมาตรฐานของฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำระหว่างหน่วยงาน ทำให้ไม่สามารถรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่แท้จริงในภาพรวมของประเทศได้ ซึ่งจากการประเมินระบบการจัดเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดในปัจจุบันพบว่า ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminal Database System : CDS) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นฐานข้อมูลที่มีการบันทึกข้อมูลประวัติการกระทำผิดของผู้กระทำผิดที่มีความครบถ้วนที่สุด โดยฐานข้อมูลดังกล่าวเป็นการบันทึกข้อมูลจากแบบพิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมในแต่ละสถานีดำรวจที่ส่งมาตรวจสอบประวัติการกระทำผิดและบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ แม้จะมีปัญหาอยู่บ้างในเรื่องของการเก็บข้อมูลไม่ครบถ้วนในส่วนข้อมูลผลคดีและกำหนดวันพ้นโทษ หรือข้อมูลกำหนดวันที่ผู้กระทำผิดที่ถูกปล่อยตัวพ้นจากการดำเนินคดีในกระบวนการยุติธรรม แต่ก็ยังเป็นข้อมูลการกระทำผิดของผู้กระทำผิดที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วนและมีความน่าเชื่อถือที่สุด เนื่องจากมีการบันทึกข้อมูลยืนยันตัวบุคคลโดยเทียบกับลายพิมพ์นิ้วมือซึ่งสามารถใช้ในการสืบค้นประวัติการกระทำผิดของผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลได้

๒.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลผู้กระทำความผิดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน หากนำข้อมูลมาเปิดเผยหรือปล่อยให้มีการสืบค้นข้อมูลโดยไม่มีการกำหนดนโยบายการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนและเข้มงวดรัดกุม อาจเป็นช่องทางเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลหรือนำมาซึ่งการจำกัดสิทธิของบุคคลหลายประการ ซึ่งการนำข้อมูลผู้กระทำผิดไปใช้ให้เกิดความเสื่อมเสียหรือส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ในส่วนคดีของเด็กและเยาวชนที่ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณา ให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น ไม่ว่าในทางใดๆ (รายละเอียดปรากฏตาม ผนวก ก)

อย่างไรก็ดีกฎหมายได้เปิดช่องให้มีการเปิดเผยข้อมูลได้หากเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในหลายกรณีดังนี้

๑. เป็นการเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น
๒. เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

๓.เปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

๔.เปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด

๕.เปิดเผยต่อจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เพื่อตรวจดูเก็บรักษา

๖.เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใด

๗.เปิดเผยเพราะจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตของบุคคล

๘.เปิดเผยต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว

๙. กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

๑๐. หรือแม้แต่ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ในส่วนคดีของเด็กและเยาวชนที่ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนที่มีช้อยกเว้นในกรณีที่เป็นการใช้ประกอบดุลพินิจของศาลเพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน

จะเห็นได้ว่าหากเป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน หรือในการจัดทำสถิติการกระทำผิดซ้ำก็ถือเป็นข้อมูลที่เผยแพร่ได้เป็นการทั่วไป และสามารถแลกเปลี่ยนส่งต่อระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้นั้น หรือเป็นข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเชิงสถิติ หรือข้อมูลทางการวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ซึ่งไม่ได้มีการระบุถึงข้อมูลส่วนบุคคล เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในรายงานการศึกษานี้ได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดซ้ำและระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในประเทศไทยที่ได้เคยมีการศึกษาไว้ก่อนหน้านี้ สรุปได้ดังนี้

เกษรพงศ์ จิณะแสน (๒๕๔๑) ทำการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง” วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติ ตลอดจนลักษณะการกระทำผิด ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยดึงดูดและปัจจัยผลักดันที่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนตัดสินใจกระทำความผิดเป็นครั้งแรกที่สำคัญคือปัจจัยจากสภาพครอบครัว ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่พักอาศัย ปัจจัยจากความบกพร่องของ โครงสร้างทางสังคม และปัจจัยจากการคบหาสมาคมที่แตกต่างและอิทธิพลของวัฒนธรรมรองในกลุ่มเพื่อน ซึ่งหากภายหลังจาก ที่ได้รับการคุมความประพฤติแล้วเมื่อกลุ่มประชากรได้กลับไปอยู่กับครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และเด็กได้ไปอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิม ประกอบกับการที่พนักงานคุมประพฤติขาดการสอดส่องดูแล ส่งผลทำให้พวกเขาหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำได้อีกโดยง่าย โดยทั่วไปการ

กระทำผิดซ้ำเมื่อเปรียบเทียบกับกระทำผิดในครั้งแรกแล้วมักจะมีความร้ายแรงขึ้น โดยสรุปสาเหตุปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำได้ดังนี้

- ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว ระดับการศึกษา และการคบเพื่อน
- ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ แรงปรารถนาภายใน แรงดึงดูดทางสังคม และแรงกดดัน ทางสังคม
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สิ่งแวดล้อมรอบๆบริเวณที่พักอาศัย
- ปัจจัยจากการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ การปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติฝ่ายประมวลข้อเท็จจริงคดีอาญา และฝ่ายควบคุมและสอดส่อง
- ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรายงานตัวไม่ชัดเจน เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงวิธีการเอาตัวรอดโดยอาศัยความบกพร่องของกระบวนการยุติธรรม

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (๒๕๔๗) ได้จัดทำโครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าสัมฤทธิ์ผลในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยมาตรการคุมประพฤติ ได้ทำการศึกษาข้อมูลผู้พ้นคุมประพฤติโดยการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดกับระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของกองทะเบียนประวัติอาชญากร พบมีการกระทำผิดซ้ำ จำนวน ๘๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕ ประเภทคดีที่มีการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ความผิดต่อชีวิตและร่างกาย ความผิดเกี่ยวกับการพนัน และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามลำดับ โดยช่วงระยะเวลา ๖ เดือน ถึง ๑ ปี เป็นช่วงระยะเวลาที่มีการหวนกลับมากระทำผิดซ้ำมากที่สุด

อรรดาพรรณ จรัสวัฒน์ และคณะ (๒๕๕๑) ได้ทำการวิจัยโครงการแผนการพัฒนาฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย ได้ทำการศึกษาปัญหาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทย พบว่าระบบข้อมูลผู้กระทำผิดของประเทศไทยมีปัญหาความแตกต่างในวิธีการจัดเก็บ ขาดการเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงาน มีการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนขาดการบูรณาการ ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลขาดความครบถ้วน โดยได้เสนอให้มีการจัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ มีคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อตัดสินใจในเชิงนโยบาย จัดทำมาตรฐานกลางสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีขีดความสามารถเพียงพอให้กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย สำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ (๒๕๕๒) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาการกระทำผิดซ้ำจากรัฐสถานพินิจสุ่กำแพงเรือนจำ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังวัยหนุ่มเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาจากการทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่เคยรับการฝึกอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยศึกษาจากผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำที่มีอายุระหว่าง ๑๘-๒๕ ปี ที่เคยมีประวัติการกระทำผิดในช่วงวัยเด็กและเยาวชน และเข้าสู่กระบวนการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนก่อนถูกคุมขังในเรือนจำ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดซ้ำ คือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ติดให้โทษและอบายมุข การคบเพื่อน ว่างงาน ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อน ไม่ต้องทำงานหนัก ความกดดันจากครอบครัว

ผศ.ดร.ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ (๒๕๕๓) ทำการวิจัยเรื่อง การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย : แนวทางในการป้องกันและแก้ไข โดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผล หรือสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สินของเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ จำนวน ๔๖๘ คน โดยใช้ตัวแปรซึ่งตัวแปรหรือปัจจัยทางทฤษฎีอาชญาวิทยา มาทำการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวแปรส่วนบุคคลหรือตัวแปรระดับบุคคลเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มตัวแปรทางด้านความผูกพันทางสังคม ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงอื่นๆ ได้แก่ ตัวแปรทางด้านโอกาสในการกระทำผิด กลุ่มตัวแปรทางด้านละแวกบ้านหรือชุมชนที่อยู่อาศัยและกลุ่มตัวแปรทางการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด ประวัติการกระทำผิดของบิดา มารดานั้นมีอำนาจในการทำนายการกระทำผิดซ้ำได้เช่นกัน ส่วนตัวแปรทางด้านความบีบคั้น หรือความกดดันทางสังคมนั้นพบว่าไม่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬ และคณะ (๒๕๕๖) ได้ศึกษาโครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญาโดยการสำรวจเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกลุ่มตัวอย่างนักโทษที่พ้นโทษจากเรือนจำ และเด็กและเยาวชนที่ผ่านการอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน โดยนำข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักของผู้กระทำผิดจากระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดของกรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มาตรวจสอบการถูกจับกุมตัวซ้ำ (re-arrest) กับฐานข้อมูลอาชญากรของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ผลการศึกษาพบว่าในช่วงเวลาสามปีหลังจากพ้นโทษนักโทษจากเรือนจำมีอัตราการกระทำผิดซ้ำร้อยละ ๓๕.๘ และเด็กและเยาวชนที่ผ่านการอบรมในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมีอัตราการกระทำผิดซ้ำ ร้อยละ ๔๑.๕ จากศึกษาได้ประเมินถึงความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน พบว่าในระบบสารสนเทศของแต่ละหน่วยมีข้อมูลที่จำเป็นอยู่แล้วโดยได้เสนอให้มีการเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูล ไม่ให้มีการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน พัฒนาระบบสารสนเทศให้มีการเชื่อมต่อข้อมูลของแต่ละหน่วยงานได้ และมีหน่วยงานกลางเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล อย่างไรก็ตามควรมีการพิจารณารายละเอียดเพิ่มเติมถึงการบันทึกข้อมูลชาวต่างชาติ และแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับข้อกำหนดตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่าการศึกษาเรื่องการกระทำผิดซ้ำเป็นเรื่องสำคัญและมีการศึกษากันอย่างกว้างขวางในแวดวงอาชญาวิทยาทั่วโลก ในส่วนของประเทศไทยก็มีความพยายามจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ เพื่อใช้ประเมินผลการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดนโยบายในการแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาผู้กระทำผิด หากแต่ยังมีปัญหาอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การจัดทำข้อมูลการกระทำผิดไม่ประสบผลสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน ข้อมูลขาดความครบถ้วน และข้อจำกัดทางกฎหมายในการเปิดเผยข้อมูล

การนำข้อมูลผู้กระทำผิดไปใช้ให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ และตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาถึงปัจจัยในการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิด รวมถึงงานวิจัยของอัคราพรรณ จรัสวัฒน์ และคณะ (๒๕๕๑) ซึ่งเป็นความพยายามในการเสนอแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำโดยให้มีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางในการจัดทำข้อมูล และงานวิจัยพงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬ และคณะ (๒๕๕๖) ที่ทดลองนำข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในระบบมาเชื่อมโยงกันและสามารถคำนวณอัตราการทำผิดซ้ำในเบื้องต้นได้ประสบผลสำเร็จซึ่งแสดงถึงความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงระบบข้อมูลระหว่างกันของหน่วยงาน ในงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการศึกษาต่อยอดเพื่อประเมินถึงความเป็นไปได้หากมีการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดผ่านระบบศูนย์ข้อมูลกลางที่มีการพัฒนาขึ้นมา(ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม:DXC) และประเมินถึงปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลให้ประสบผลสำเร็จได้จริงต่อไป

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดและการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ค้นพบปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิด พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดและระบบการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์ ซึ่งกลุ่มผู้รับการอบรมฯได้กำหนด ประชากร วิธีการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรที่เป็นเป้าหมาย คือ ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดในหน่วยงานที่ศึกษาทั้ง ๕ แห่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และสำนักงานกิจการยุติธรรม

๓.๒ ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยในส่วนของการศึกษาวิเคราะห์ระบบข้อมูลและแนวทางการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดและการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระบบข้อมูลจะใช้การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และการลงไปสังเกตการณ์ (Observation) การทำงานของระบบฐานข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและผู้รับผิดชอบดูแลรักษาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานต่างๆ เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดในระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

๓.๓.๑ การสร้างแบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ โดยศึกษาจากตำรา วารสาร ผลงานวิจัย ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- ศักยภาพวิธีวิจัยที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย

- นำแนวคิดและทฤษฎีที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมมาพัฒนาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามระเบียบวิธี โดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมเนื้อหาเรื่องที่ต้องการจะศึกษา

๓.๓.๒ ลักษณะแบบสัมภาษณ์

ลักษณะแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องแนวทางการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดและการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำของหน่วยงานในปัจจุบัน

ส่วนที่ ๒ ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องถึงปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดกับหน่วยงานต่าง ๆ

ส่วนที่ ๓ ประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้กระทำผิดและระบบการจัดทำข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๓.๔ การทดสอบเครื่องมือ

การศึกษานี้เมื่อได้แบบสัมภาษณ์ที่สร้างจากทบทวนวรรณกรรม ศักยภาพวิธีวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ประเด็นปัญหาที่ครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามวัตถุประสงค์แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบและปรับแก้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและสามารถวัดได้ถูกต้องสมบูรณ์

๓.๕ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการโดยผู้เก็บรวบรวมข้อมูลทำการนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการตรวจสอบแล้วไปทำการสัมภาษณ์ประชากรที่เป็นเป้าหมายจาก ๕ หน่วยงาน ให้ครบถ้วนทุกประเด็นคำถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เมื่อเก็บข้อมูลมาแล้ว นำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของประเทศไทยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ๑) ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจของกองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) ๒) ระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System : CDS) ของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๓) ระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ๔) ระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ๕) ระบบงานสอดส่องของกรมคุมประพฤติ และ ๖) ระบบศูนย์แลกเปลี่ยน ข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยการศึกษาได้ลงไปสังเกตการณ์การทำงานของระบบฐานข้อมูลในแต่ละหน่วยงาน นอกจากนี้ยังได้ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการและดูแลรักษาระบบฐานข้อมูลดังกล่าวเพื่อทราบถึงการดำเนินการรวบรวมข้อมูลผู้กระทำผิด และประเมินความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิด ของแต่ละหน่วยงาน ตลอดจนทราบถึงปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น เพื่อพิจารณากำหนดแนวทาง ในการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศไทยให้สามารถสร้างระบบฐานข้อมูลกลางหรือการกำหนดมาตรฐานของฐานข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ระหว่างหน่วยงานให้เกิดตัวเลขการกระทำผิดซ้ำที่มีความถูกต้องแม่นยำและสามารถใช้อ้างอิงที่สะท้อน ให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำ ปรากฏข้อค้นพบสำคัญดังนี้

๔.๑ ระบบฐานข้อมูลและแนวทางในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของแต่ละหน่วยงาน

ปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงพหุตินิสัยผู้กระทำผิดได้มีความพยายามในการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดการกระทำผิดซ้ำเพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินสัมฤทธิ์ผลมาตรการพัฒนาปรับปรุงพหุตินิสัยผู้กระทำผิด อย่างไรก็ตามข้อมูลดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานซึ่งในปัจจุบันยังไม่ได้เชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลระหว่างกันทำให้ไม่สามารถทราบข้อมูลการกระทำผิดหลังจากปล่อยตัวหรือพ้นโทษจากหน่วยงานของตนได้

ในปัจจุบันหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่อย่างไรก็ดีเป็นเพียงการเก็บข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่ใช้อ้างอิงเฉพาะบุคคลที่กลับมายังหน่วยงานของตนเอง ยังไม่มีข้อมูลพื้นฐานที่ใช้อ้างอิงที่สะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดซ้ำทั่วประเทศได้ นอกจากนี้แต่ละหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลแยกส่วนและมีมาตรฐานในการจัดเก็บข้อมูลที่แตกต่างกันขาดการเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูลซึ่งกันและกัน

อย่างไรก็ดีหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการกับผู้กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นตำรวจที่ทำหน้าที่จับกุมและดำเนินคดีกับผู้ต้องหา และหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูและปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดหลังคำพิพากษาอันได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทุกหน่วยงานต่างก็มีระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลผู้กระทำผิดในความดูแล ซึ่งการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำซึ่งจะต้องบริหารจัดการข้อมูลจำนวนมากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ดังกล่าว ในการศึกษาเรื่องการพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำครั้งนี้จึงได้ทำการศึกษาวเคราะห์ถึงระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน และแนวทางในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานต่างๆ ปรากฏดังนี้

๔.๑.๑ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตำรวจเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในบังคับใช้กฎหมายและเป็นหน่วยงานแรกที่มีการรับตัวผู้กระทำผิด โดยเมื่อมีการจับกุมตัวผู้ต้องหา ก็จะส่งตัวผู้ต้องหาให้กับพนักงานสอบสวนทำการสอบสวนดำเนินคดีจะมีการบันทึกข้อมูลผู้ต้องหาในระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒ หน่วยงาน ได้แก่

กองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กองบังคับการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลางเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System : CRIMES) ซึ่งเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางคดีที่ใช้ในสถานีตำรวจทั่วประเทศ ระบบ CRIMES เป็นระบบที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ตั้งแต่การรับแจ้งคดี และหากมีการจับกุมตัวผู้ต้องหาหรือผู้ต้องหาหมอบตัวต่อพนักงานสอบสวนก็จะมีกรบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิดไปว่าจะเป็นชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน อายุ เพศ ข้อหาที่กระทำความผิด และรายละเอียดทางคดีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวผู้ต้องหา ระบบ CRIMES ได้ออกแบบมาเพื่อรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านโปรแกรมประยุกต์ (Application) ในลักษณะของ Web Service ซึ่งใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลในต่างระบบฐานข้อมูลแบบอัตโนมัติผ่านระบบเครือข่ายได้ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันระบบ CRIMES อยู่ในระหว่างเริ่มการทดลองใช้งานในสถานีตำรวจทั่วประเทศยังไม่สามารถใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูล CRIMES ในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้ โดยหากต้องการข้อมูลผู้กระทำผิดในฐานข้อมูลก็ต้องใช้ข้อมูลที่มีการเชื่อมต่อกับฐานข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลตำรวจ (Police Information System: POLIS) ซึ่งเป็นระบบเดิม

กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลประวัติการกระทำผิดของผู้กระทำความผิดเพื่อใช้ในการตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดจากข้อมูลลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหาบุคคลเพื่อใช้ในการฟ้องเพิ่มโทษผู้กระทำผิดซ้ำหาก นอกจากนี้นยังให้บริการข้อมูลการกระทำผิดสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การตรวจสอบประวัติผู้สมัครงาน การตรวจสอบประวัติผู้สมัครเข้ารับราชการ การตรวจสอบประวัติเพื่อขออนุญาตเดินทางไปต่างประเทศ เป็นต้น

กองทะเบียนประวัติอาชญากรมีระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Data System : CDS) ซึ่งเป็นระบบการเก็บจัดข้อมูลทั้งหมดของผู้กระทำความผิดจากแบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ที่สถานีตำรวจหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดำเนินคดีผู้ต้องหาทั่วประเทศส่งมาตรวจสอบประวัติสำหรับการฟ้องเพิ่มโทษ โดยในระบบ CDS จะมีการบันทึกข้อมูลหน่วยงานที่ดำเนินคดีกับผู้ต้องหา ข้อมูลประวัติของผู้ต้องหา เลขประจำตัวประชาชน ซึ่งระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Data System : CDS) จะทำหน้าที่เก็บข้อมูลประวัติการกระทำผิดเบื้องต้นและสามารถใช้สืบค้นข้อมูลประวัติผู้กระทำผิดเบื้องต้นจากเลขประจำตัวประชาชนได้ แต่การยืนยันประวัติการกระทำผิดจะต้องใช้การตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือผ่านระบบตรวจสอบลายนิ้วมืออัตโนมัติ (Automated Fingerprint Identification System : AFIS) ซึ่งเป็นระบบที่ใช้จัดเก็บแบบพิมพ์ลายนิ้วมือผู้กระทำผิดโดยปัจจุบัน มีการบันทึกข้อมูลในรูปไฟล์ภาพ และการบันทึกตำแหน่งจุดตัดของเส้นลายพิมพ์นิ้วมือ (Mark) เพื่อใช้ในการตรวจสอบเปรียบเทียบ โดยระบบ AFIS จะทำหน้าที่ในการวิเคราะห์ตำแหน่งลายพิมพ์ลายนิ้วมือใหม่ว่ามีความเป็นไปได้ว่าจะไปตรงกับแบบพิมพ์ลายนิ้วมือใดในระบบบันทึกข้อมูล ซึ่งหากลายนิ้วมือของผู้ต้องหาที่มีความใกล้เคียงกับแบบพิมพ์ลายนิ้วมือใดในระบบ AFIS ระบบก็จะดึงข้อมูลให้เจ้าหน้าที่พิจารณาตรวจสอบยืนยันต่อไป

ระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminals Database Operating System) หรือ CDOS เป็นการใช้ความรู้ทางด้านวิทยาการและระบบคอมพิวเตอร์ ในการชี้ชัดและระบุตัวผู้กระทำความผิดและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการสืบสวนสอบสวน ทะเบียนประวัติอาชญากรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ใช้ในการตรวจสอบประวัติผู้กระทำความผิด และใช้ในการพิจารณาในการลงโทษ ลดโทษหรือป้องกันปราบปราม ตลอดจนใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยปกติแล้วบุคคลธรรมดาสามารถจดจำและแยกแยะคนร้ายได้เฉพาะภายในท้องที่ของตนเองเท่านั้น การจดจำใบหน้าและลักษณะของคนร้ายทั้งหมดโดยใช้ความทรงจำของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานสืบสวนสอบสวน

การเก็บข้อมูลประวัติบุคคล การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลายพิมพ์นิ้วมือแฝง ข้อมูลเกี่ยวกับแผนประทุษกรรม หรือวิธีการของผู้กระทำความผิด ฯลฯ โดยใช้การเก็บแยกข้อมูลออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น อาจเก็บบันทึกข้อมูลในรูปของสารบบ ดัชนีหรือแฟ้มโดยการเรียงค่าตามรหัสหรือตามลำดับตัวอักษร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีการดังกล่าวคือ “การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ” และเป็นวิธีการดำเนินการทางด้าน “ทะเบียนประวัติอาชญากร” ทำให้ทะเบียนประวัติอาชญากรเป็นงานหลักทางด้านวิทยาการที่มีความสำคัญอีกหน่วยงานหนึ่ง ถือกำเนิดขึ้น

ระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminals Database Operating System) หรือ CDOS เป็น e-Government ประเภทหนึ่งที่ใช้ในการแกะรอยติดตามตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามกฎหมาย แบ่งระบบข้อมูลออกตามภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็น ๕ ระบบ ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เชื่อมโยงกันโดยอัตโนมัติ เพื่อเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาจากการประสานงานระหว่างบุคคล

ระบบงานย่อยของระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร มีชื่อเรียกตามหน้าที่ของงานแต่ละประเภทคือ

๑. ระบบข้อมูลหมายจับ
๒. ระบบข้อมูลบุคคลพ้นโทษ
๓. ระบบข้อมูลบัญชีประวัติการกระทำความผิด
๔. ระบบข้อมูลแผนประทุษกรรม
๕. ระบบข้อมูลประวัติอาชญากร

จากการวิเคราะห์ระบบข้อมูลผู้กระทำความผิดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อมูลการจับกุมผู้ต้องหา และสามารถประมวลผลข้อมูลผู้ที่ถูกจับกุมตัวซ้ำ (Re-arrest) ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Data System : CDS) จะมีการบันทึกข้อมูลประวัติจากรายการตรวจสอบพิมพ์ลายนิ้วมือ รวมถึงมีการบันทึกข้อมูลเลขประจำตัว ๑๓ หลัก สำหรับการอ้างอิงตัวบุคคลไว้ค่อนข้างครบถ้วน อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อมูลในระบบส่วนใหญ่อยู่ว่าความครบถ้วนในส่วนของผลคดีและวันพ้นโทษ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีปัญหาในการรวบรวมข้อมูลเนื่องจากในช่วงที่มีการพิพากษาและลงโทษเป็นช่วงที่ผู้กระทำความผิดได้พ้นจากความดูแลของตำรวจไปแล้ว

๔.๑.๒ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ใช้บันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดที่ใช้กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกับศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ โดยระบบดังกล่าวเป็นระบบที่เก็บข้อมูลในการรับตัวเด็ก และควบคุมการจ่ายสำนวนให้เจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบในการสืบเสาะและจัดทำรายงานประวัติเด็กและเยาวชนเพื่อประกอบการส่งฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งหากมีการตัดสินคดีก็จะมีส่งต่อเด็กและเยาวชนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อไป โดยทั่วไปแล้วคดีเด็กและเยาวชนศาลจะมีคำพิพากษาให้รอการลงโทษก็จะส่งตัวไปคุมประพฤติในความดูแลของกรมคุมประพฤติ แต่หากเป็นคดีที่มีโทษหรือพฤติกรรมร้ายแรงศาลจะมีคำสั่งให้ฝึกอบรมก็จะส่งตัวเด็กและเยาวชนไปยังศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แต่ก็อาจมีบางกรณีของเด็กและเยาวชนก่อเหตุร้ายแรงสะเทือนขวัญ ซึ่งศาลพิจารณาแล้วเป็นเรื่องร้ายแรงกว่าเยาวชนทั่วไป ก็อาจส่งตัวไปรับโทษจำคุกที่เรือนจำซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมราชทัณฑ์

ในกรณีส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ก็จะมีการบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชน ผู้กระทำผิดในระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในระบบเดิม แต่จะเป็นการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนของงานศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งจะทำให้การบันทึกข้อมูลผลการฝึกอบรมจนกระทั่งปล่อยตัว

การจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ ข้อมูลประวัติภูมิหลังของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามแบบรายการประวัติบุคคล ปัญหาที่พบคือข้อมูลการกระทำผิดซ้ำไม่ครบถ้วน เนื่องจากการสอบถามจากเด็กและเยาวชนโดยไม่ได้ทำการตรวจสอบประวัติอาชญากรย้อนหลัง ไม่มีการจำแนกประเภทและฐานความผิด และข้อมูลไม่ครอบคลุมถึงผู้กระทำผิดซ้ำที่ไม่ได้ถูกดำเนินคดีในสถานพินิจ เช่น เยาวชนที่ถูกส่งตัวเข้าเรือนจำ ผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการบำบัดตาม พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด รวมถึงไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมราชทัณฑ์กรณีการกระทำผิดครั้งแรกในขณะที่เป็นเด็กและเยาวชนแต่ครั้งต่อไปถูกลงโทษจำคุกที่เรือนจำ

๔.๑.๓ กรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลผู้ต้องขังมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ มีลักษณะการทำงานเป็น Web Application โดยเรือนจำ/ทัณฑสถาน ๑๔๒ แห่งทั่วประเทศจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย และเครื่องคอมพิวเตอร์ลูกข่ายเพื่อจัดเก็บข้อมูลผู้ต้องขังของตนเอง และจะมีการส่งข้อมูลมาที่เครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่ายส่วนกลาง ผ่านเครือข่าย GIN (Government Information Network) เพื่อประมวลผลในภาพรวมของประเทศ รวมถึงจัดทำรายงาน และสถิติต่าง ๆ

ข้อมูลที่อยู่ในระบบจะเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังตั้งแต่ก่อนเข้าเรือนจำเช่น ชื่อ-สกุล ปลายนิ้วมือ ที่อยู่ ญาติ วันที่รับตัว คดี ฐานความผิด ประวัติทางสังคม ข้อมูลขณะอยู่ในเรือนจำ เช่น การเลื่อนลดชั้น การฝึกอบรม การฝึกวิชาชีพ การรักษาพยาบาล และข้อมูลเมื่อพ้นโทษ เช่นวันพ้นโทษ ที่อยู่ที่จะไปอยู่อาศัยหลังพ้นโทษ การต้องการความช่วยเหลือ เป็นต้น

กระบวนการจัดเก็บข้อมูลในระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์

เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศจะเป็นผู้นำเข้าข้อมูลผู้ต้องขังสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนการทำงานดังนี้

๑. การรับตัวผู้ต้องขังเข้าสู่ระบบข้อมูลผู้ต้องขัง ข้อมูลเบื้องต้นที่เจ้าหน้าที่เรือนจำได้รับมาพร้อมกับตัวผู้ต้องขังจะมีแค่หมายศาลที่กระดาษเท่านั้น เจ้าหน้าที่จะนำข้อมูลตามหมายศาลบันทึกเข้าระบบ ออกรหัสประจำตัวให้กับผู้ต้องขัง ถ่ายภาพ และจัดเก็บลายนิ้วมือ

๒. การบันทึกประวัติหรือข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขัง จะได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสอบถามจากตัวผู้ต้องขัง แล้วนำมาบันทึกในระบบข้อมูลผู้ต้องขัง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ควบคุม แก้ไข พัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง

๓. ในขณะที่อยู่ในเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังได้รับการฝึกอบรม หรือเข้ารับการศึกษาวិชาสามัญ วิชาชีพ รวมถึงการเลื่อนลดชั้น และการรักษาพยาบาล ก็จะมีการบันทึกเข้าระบบข้อมูลผู้ต้องขัง

๔. เมื่อผู้ต้องขังจะพ้นโทษ จะมีการสอบถามและบันทึกข้อมูลที่อยู่ที่จะไปอาศัยหลังพ้นโทษ ผู้ที่จะไปพักอาศัยด้วย และความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือหลังพ้นโทษ สำหรับเป็นข้อมูลในการติดตาม ช่วยเหลือผู้ต้องขัง

๔.๑.๔ กรมคุมประพฤติ

กรมคุมประพฤติ ได้พัฒนาระบบสารสนเทศกรมคุมประพฤติในรูปแบบ Web Application ซึ่งเริ่มใช้งานตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยเป็นการจัดเก็บข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับคดีของผู้กระทำผิด แบ่งออกเป็น ๒ ระบบตามกลุ่มเป้าหมาย คือ (๑) กลุ่มผู้กระทำผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ได้แก่ ผู้กระทำผิดที่ศาลสั่งให้สืบเสาะและพินิจ ผู้ต้องหา/จำเลย/นักโทษเด็ดขาด ที่ศาลหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจ กำหนดให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ ภายใต้การคุมความประพฤติ และ (๒) กลุ่มผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ศาลมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์การเสพและการติดยาเสพติด โดยสำนักงานคุมประพฤติมีหน้าที่ในการรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับคดีของผู้กระทำผิดของทั้งสองระบบดังกล่าว อาทิ เลขประจำตัวประชาชน ชื่อตามคำฟ้องหรือชื่อตามที่ถูกกล่าวหา ชื่อ-สกุลจริง เพศ วันเดือนปีเกิด อายุ ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ที่อยู่ปัจจุบัน สัญชาติ เชื้อชาติ สถานภาพสมรส อาชีพ การศึกษา ศาสนา ฐานความผิดตามฟ้อง ประวัติการกระทำความผิด เป็นต้น เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการงานคดี และในขั้นตอนการดำเนินการบันทึกข้อมูลเบื้องต้นของผู้กระทำผิดรายใหม่นั้น จะมีการตรวจสอบประวัติการกระทำผิดจากระบบ (CDS) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประวัติการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดจากระบบ บสต. ของกระทรวงสาธารณสุข และประวัติการกระทำผิดจากฐานข้อมูลเดิมที่มีการจัดเก็บไว้ในระบบสารสนเทศกรมคุมประพฤติ ทำให้สามารถทราบได้ว่าผู้กระทำผิดรายนั้นเคยมีประวัติการกระทำความผิดมาก่อนหรือไม่ อย่างไร จึงเป็นการบันทึกเทียบกับข้อมูลเดิมที่ทำการบันทึกประวัติผู้กระทำผิดไว้เท่านั้น ไม่มีการบันทึกสถิติการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำผิด

ข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูล คือ หากมีการกลับเข้ามารับโทษที่สำนักงานคุมประพฤติอื่น ไม่ใช่พื้นที่เดิมจะไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้ จะเป็นการบันทึกข้อมูลใหม่ของผู้กระทำผิดรายเดิม ณ สำนักงานคุมประพฤติแห่งใหม่ และฐานข้อมูลส่วนกลางมีการเก็บลักษณะคดีที่กระทำผิดเฉพาะฐานความผิดที่เป็นเหตุให้ต้องรับโทษในครั้งล่าสุดเท่านั้น หากต้องการทราบลักษณะความผิดในการรับโทษครั้งก่อน จะต้องค้นหาจากประวัติของผู้กระทำผิดเป็นรายกรณี

ปัจจุบันอยู่ระหว่างการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ศาลมีคำสั่งให้ตรวจพิสูจน์การเสพและการติดยาเสพติด กับระบบข้อมูลการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศ (บสต.) ของกระทรวงสาธารณสุข และระบบรายงานผลการดำเนินงานด้านยาเสพติด (NISPA) ของสำนักงาน ป.ป.ส.

๔.๑.๕ สำนักงานกิจการยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบโครงการศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Centre: DXC) โดยศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Centre: DXC) จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการเป็นศูนย์กลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมซึ่งอยู่ต่างสังกัดให้เกิดการเชื่อมโยง

และใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูล

ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC ไม่ได้มีการเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดโดยตรง แต่เป็นระบบศูนย์กลางเพื่อการแลกเปลี่ยนและใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันโดยมีระบบบริการการสืบค้นข้อมูลแบบเบ็ดเสร็จ (Single Report) ที่สามารถเชื่อมต่อกับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำความผิดเข้าสู่ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC ได้มีความพยายามในการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลผู้กระทำความผิดเพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลให้กับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดในลักษณะที่เป็น Web Service หรือระบบซอฟต์แวร์ที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ผ่านระบบเครือข่ายที่สามารถส่งต่อข้อมูลระหว่างกันโดยอัตโนมัติ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ กระทรวงยุติธรรมได้มีโครงการพัฒนาระบบการยุติธรรมอิเล็กทรอนิกส์ (National Single window on Justice: NSWJ) เพื่อพัฒนาระบบการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งตามแผนงานในงบประมาณ ๒๕๖๐ นั้นกระทรวงยุติธรรมได้รับงบประมาณ ๓๒,๘๕๕,๐๐๐ บาท มาพัฒนาระบบ NSWJ ซึ่งตามขอบเขตภายใต้การดำเนินงานของโครงการ NSWJ จะมีการพัฒนาระบบซอฟต์แวร์ประยุกต์ใช้งาน (Application) ในขอบข่ายงานที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. บริการติดตามสถานะคดี
๒. การตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดซ้ำ
๓. การสนับสนุนการจัดทำรายงานสถิติกระบวนการยุติธรรม

โดยระบบ NSWJ เป็นความพยายามที่จะเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานสำนักงานตำรวจแห่งชาติกรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในระดับการบริการ Web Service หรือให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าวโดยอัตโนมัติ ซึ่งผลจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลก็เพื่อให้สามารถตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดซ้ำของบุคคล และจัดทำสถิติข้อมูลการกระทำความผิดซ้ำในภาพรวมได้

๔.๒ ขั้นตอนในการดำเนินคดีและบันทึกข้อมูลผู้กระทำความผิด

ในรายงานวิจัยฉบับนี้ยังได้ทำการวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้งานระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานในแต่ละขั้นตอน โดยได้สรุปขั้นตอนการดำเนินคดีแยกเป็นสองกรณีคือกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่และกรณีผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชน

๔.๒.๑ ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิดกรณีผู้ใหญ่

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินคดีกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่ โดยแสดงได้ดังนี้

๑. เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาและส่งพนักงานสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนดำเนินคดี จะมีการบันทึกข้อมูลผู้ต้องหาลงในระบบที่เรียกว่า ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีดำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System : CRIMES) ซึ่งเป็นระบบใหม่ que เริ่มดำเนินการเต็มรูปแบบตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

๒. หลังจากนั้นทั้งนี้พนักงานสอบสวนจะพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องหา ๑๐ นิ้ว เพื่อนำส่งไปตรวจสอบประวัติการกระทำผิดที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร โดยกองทะเบียนประวัติอาชญากรจะนำข้อมูลอาชญากรเบื้องต้นนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System : CDS) และนำแบบพิมพ์ลายนิ้วมือไปตรวจสอบประวัติโดยใช้ลายพิมพ์นิ้วมือเป็นวิธีตรวจสอบอัตลักษณ์บุคคล (Identities) ทางไปโอเมตริกซ์ (Biometrics) ในขั้นนี้พนักงานสอบสวนสามารถบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาลงในระบบที่เรียกว่าระบบฐานข้อมูลตำรวจ (Police Information System: POLIS) ซึ่งเป็นระบบการจัดเก็บข้อมูลแบบเดิมได้อีกทางหนึ่ง โดยที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรไม่ต้องบันทึกข้อมูลลงในระบบฐานข้อมูลอาชญากร CDS ใหม่

๓. หลังจากตรวจสอบประวัติเรียบร้อยแล้ว กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะออกรายงานผลการตรวจสอบประวัติลายนิ้วมือผู้ต้องหาและแสดงผลว่าพบหรือไม่พบประวัติส่งกลับไปให้พนักงานสอบสวน จากนั้นพนักงานสอบสวนนำรายงานผลการตรวจสอบประวัติที่ได้มาประกอบสำนวนเพื่อส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาสำนวนคดีต่อไป

๔. หากพนักงานอัยการตรวจสอบสำนวนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานมีเพียงพอ พนักงานอัยการจะทำความเห็นสั่งฟ้องคดีต่อศาลเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อไป

๕. หากศาลพิจารณาคดีเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ศาลจะได้มีคำสั่งลงโทษจำเลย หรือมีคำพิพากษา ดังนี้

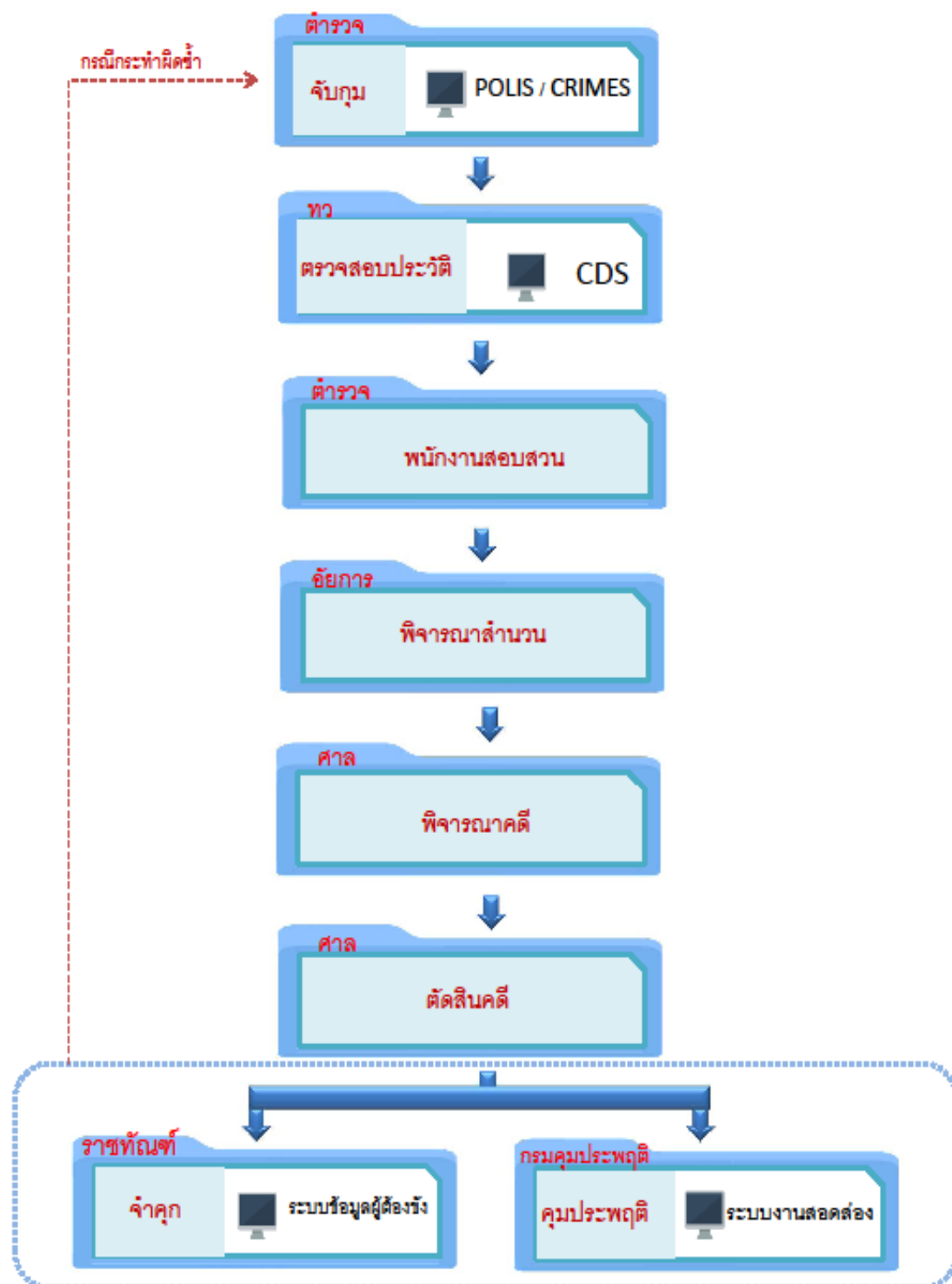
๕.๑) กรณีศาลพิจารณาคดีมีคำสั่งให้รอลงอาญา ผู้กระทำผิดจะถูกส่งตัวมายังกรมคุมประพฤติ โดยสำนักงานคุมประพฤติจะได้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกคุมประพฤติและผลการดำเนินการคุมประพฤติผ่านระบบสารสนเทศงานสอดส่อง ถ้าพ้นคุมประพฤติด้วยดีผู้กระทำความผิดก็จะพ้นโทษและคดียุติลง แต่ถ้าผู้กระทำผิด กระทำผิดเงื่อนไขการคุมประพฤติ กระบวนการจะกลับไปสู่ขั้นตอนนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจำคุกที่รอลงอาญาไว้ต่อไป

๕.๒) กรณีศาลมีคำสั่งให้ลงโทษจำคุก ผู้กระทำผิดจะถูกนำตัวไปลงโทษจำคุกที่เรือนจำ โดยเรือนจำจะบันทึกข้อมูลผู้กระทำผิดผ่านระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ จนกระทั่งปล่อยตัวเรือนจำจะมีการแจ้งการปล่อยตัวกลับไปกองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อให้กองทะเบียนประวัติอาชญากรส่งข้อมูลให้ตำรวจท้องที่ติดตามดูแลต่อไป หรือในบางกรณีอาจมีพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษก่อนกำหนดผู้ต้องขังดังกล่าวจะถูกส่งตัวไปที่กรมคุมประพฤติเพื่อดำเนินการคุมประพฤติในกรณีพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษแล้วแต่กรณี สำนักงานคุมประพฤติก็จะรับตัวไว้และบันทึกข้อมูลผู้กระทำผิดในระบบงานสอดส่องในทำนองเดียวกับผู้ถูกคุมประพฤติ

๖. กรณีผู้กระทำความผิดซึ่งได้รับโทษกลับมาก่อกระทำผิดซ้ำและถูกจับกุมตัวใหม่ ก็จะมีการพิมพ์ลายนิ้วมือและส่งไปตรวจสอบประวัติอาชญากร ซึ่งหากมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนนี้ทางกระทรวงยุติธรรมก็จะสามารถได้ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำมาใช้ในการประเมินผลการบำบัดฟื้นฟูและพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพ ๔.๑

แผนภาพ ๔.๑ แสดงขั้นตอนการดำเนินคดีกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่

๔.๒.๒ ขั้นตอนการดำเนินคดีและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระบบผู้กระทำความผิด กรณีเด็กและเยาวชน

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการดำเนินคดี กรณีผู้กระทำความผิดเป็นเด็กและเยาวชนจะมีความแตกต่างกับกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่ โดยเด็กและเยาวชนจะถูกส่งตัวไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเพื่อทำการสืบเสาะประวัติประกอบการพิจารณาคดีของศาล โดยแสดงได้ดังนี้

๑. เมื่อมีการจับกุมผู้ต้องหาและส่งพนักงานสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนดำเนินคดี จะมีการบันทึกข้อมูลผู้ต้องหาลงในระบบที่เรียกว่า ระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีดำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System : CRIMES) แล้วส่งลายพิมพ์นิ้วมือผู้ต้องหา ๑๐ นิ้ว ไปตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรเช่นเดียวกับกรณีผู้ต้องหาเป็นผู้ใหญ่

๒. แต่ในกรณีผู้ต้องหาเป็นเด็กและเยาวชนพนักงานสอบสวนจะนำตัวผู้ต้องหาส่งไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนภายในระยะเวลา ๒๔ ชั่วโมง เมื่อสถานพินิจฯ รับตัวผู้ต้องหา ก็จะบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนผ่านระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากนั้นสถานพินิจฯ ก็จะดำเนินการสืบเสาะประวัติของเด็กและเยาวชนแล้วจัดทำรายงานการสืบเสาะส่งให้พนักงานสอบสวนก่อนส่งฟ้องคดีต่อศาล ซึ่งในการดำเนินการสืบเสาะสถานพินิจฯ มีความต้องการทราบข้อมูลประวัติการกระทำความผิดที่ผ่านมาของเด็กและเยาวชนซึ่งจัดเก็บในฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System : CDS) ของทางกองทะเบียนประวัติอาชญากร

๓. หลังจากที่พนักงานสอบสวนได้รับผลตรวจสอบประวัติเรียบร้อยจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร และรายงานผลการสืบเสาะจากสถานพินิจฯ เรียบร้อยแล้ว พนักงานสอบสวนนำรายงานดังกล่าวมาประกอบสำนวนเพื่อส่งให้พนักงานอัยการพิจารณาสำนวนคดีต่อไป

๔. หากพนักงานอัยการตรวจสอบสำนวนแล้วเห็นว่าพยานหลักฐานมีเพียงพอ พนักงานอัยการจะทำความเห็นส่งฟ้องคดีต่อศาลเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไป

๕. หากศาลพิจารณาคดีเห็นว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง ศาลจะได้มีคำสั่งลงโทษจำเลยหรือมีคำพิพากษา ดังนี้

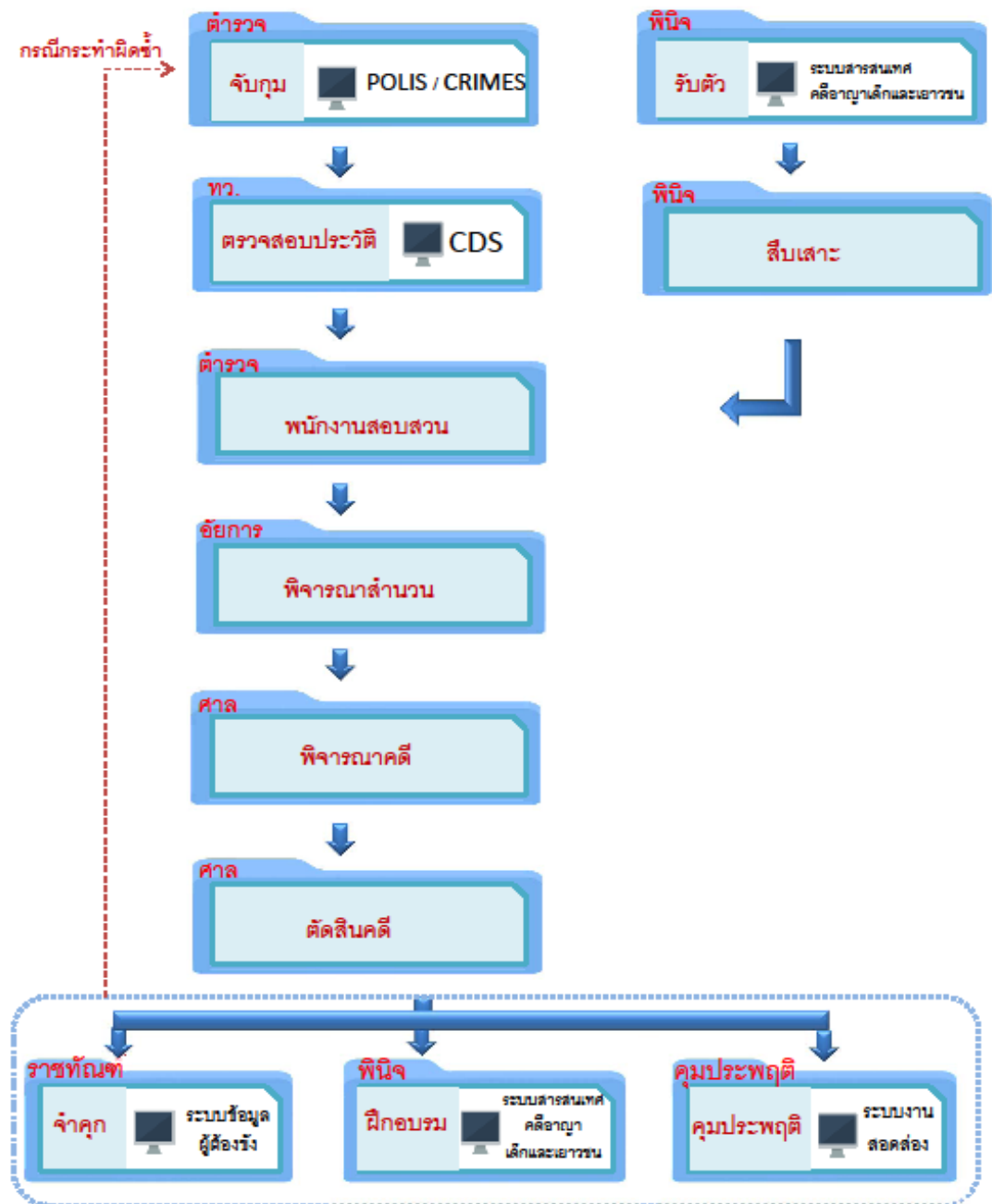
๕.๑) ส่วนใหญ่แล้วคดีเด็กและเยาวชนศาลจะมีคำพิพากษาให้รอลงอาญา เด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดจะถูกส่งตัวมายังสำนักงานคุมประพฤติ โดยสำนักงานคุมประพฤติก็จะบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกคุมประพฤติและผลการดำเนินการคุมประพฤติผ่านระบบสารสนเทศงานสอดส่องของกรมคุมประพฤติ หากพ้นคุมประพฤติด้วยดีผู้กระทำความผิดก็จะพ้นโทษและคดียุติลง แต่ถ้ากรณีที่ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดเงื่อนไขการ คุมประพฤติ กระบวนการจะย้อนกลับไปที่นำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษจำคุกที่รอลงอาญาไว้ต่อไป ซึ่งอาจเป็นการส่งตัวไปจำคุกหรือให้เข้ารับการฝึกอบรมยังศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนแล้วแต่ดุลยพินิจศาล

๕.๒) กรณีคดีมีความร้ายแรง ศาลอาจพิพากษาให้ส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดจะถูกส่งตัวไปยังศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจฯ โดยในระบบปัจจุบันศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนจะเพิ่มเติมข้อมูลของเด็กและเยาวชนในระบบสารสนเทศงานคดีอาญาเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากนั้นจะนำตัวเข้าโปรแกรมบำบัดฟื้นฟูจนได้รับการปล่อยตัว

๕.๓) ในบางกรณีที่ศาลเห็นว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอันเป็นความผิดคดีร้ายแรงหรืออายุเกินหรือมีพฤติการณ์รุนแรงจนควบคุมไม่ได้ ก็อาจส่งตัวเด็กและเยาวชนไปลงโทษจำคุกที่เรือนจำ ก็จะมีการรับตัวผู้กระทำความผิดเข้าระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์เช่นเดียวกับกรณีผู้กระทำความผิดเป็นผู้ใหญ่

๖) กรณีผู้กระทำความผิดซึ่งได้รับโทษกลับมากระทำความผิดซ้ำและถูกจับกุมตัวใหม่ ก็จะมีการพิมพ์ลายนิ้วมือและส่งไปตรวจสอบประวัติอาชญากร ซึ่งหากมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนนี้ทางกระทรวงยุติธรรมก็จะสามารถได้ข้อมูลการกระทำความผิดซ้ำมาใช้ในการประเมินผลการบำบัดฟื้นฟู และพัฒนาการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

แผนภาพ ๔.๒: แสดงขั้นตอนการดำเนินคดีกรณีผู้กระทำผิดเป็นเด็กและเยาวชน

๔.๓ ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลและประเด็นข้อมูล

จากการลงไปสำรวจวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานพบว่าในระบบฐานข้อมูลหน่วยงานแต่ละแห่งจะมีการบันทึกข้อมูลในหลายประเด็น (field) ที่เป็นข้อมูลเดียวกัน เช่น ข้อมูลพื้นฐานและประวัติของผู้กระทำผิด เลขประจำตัวประชาชน และผลคดี เป็นต้น ซึ่งหากมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันจะช่วยลดภาระการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อนของแต่ละหน่วยงาน และจะทำให้ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นประเด็นเดียวกันปรากฏดังนี้

ตาราง ๔.๑ ตารางเปรียบเทียบข้อมูลผู้กระทำความผิดในระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

สถานีตำรวจ (CRIMES)	กองทะเบียน ประวัติอาชญากร (CDS)	คุมประพฤติ (ระบบงาน สอดส่อง)	สถานพินิจ (สารสนเทศ คดีอาญา)	เรือนจำ (ระบบผู้ต้องขัง)
เลขคดี/ปี	-	เลขที่ทะเบียนคดี	เลขคดี	รหัส
เลขประจำตัว ประชาชน	เลขประจำตัว ประชาชน	เลขประจำตัว ประชาชน	เลขประจำตัว ประชาชน	เลขประจำตัว ประชาชน
ใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว	ใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว	-	-	เลขที่ใบต่างด้าว
หนังสือเดินทาง	หนังสือเดินทาง	-	-	เลขที่หนังสือ เดินทาง
เพศ	เพศ	เพศ	เพศ	เพศ
-	-	-	-	คำนำหน้าชื่อ
ชื่อ - นามสกุล	ชื่อ - นามสกุล	ชื่อ - นามสกุล ตามสำนวนคดี	ชื่อ - นามสกุล	ชื่อ - นามสกุล
-	-	ชื่อเล่น	-	-
-	-	-	-	ชื่อปลอม - นามสกุลปลอม
-	-	-	-	ชื่อตามหมายศาล - นามสกุลตามหมาย ศาล
-	วัน/เดือน/ปี เกิด	วัน/เดือน/ปี เกิด	วัน/เดือน/ปี เกิด	วัน/เดือน/ปี เกิด
-	-	อายุ	อายุปัจจุบัน	อายุ
-	-	-	อายุขณะกระทำความ ผิด	-
เชื้อชาติ สัญชาติ	เชื้อชาติ สัญชาติ	เชื้อชาติ สัญชาติ	เชื้อชาติ สัญชาติ	เชื้อชาติ สัญชาติ
-	-	ศาสนา	ศาสนา	ศาสนา
-	น้ำหนัก ส่วนสูง	-	-	น้ำหนัก ส่วนสูง
-	รูปร่าง/สีผิว/ตำหนิ/ พิการ/ลายสัก	-	-	รูปร่าง/สีผิว/ตำหนิ/ พิการ/ลายสัก
อยู่ที่สามารถติดต่อ ได้	ภูมิลำเนา	ที่อยู่ตามทะเบียน บ้าน/	ภูมิลำเนา (ที่อยู่ตาม ทะเบียนบ้าน/	-

สถานีตำรวจ (CRIMES)	กองทะเบียน ประวัติอาชญากร (CDS)	คุมประพฤติ (ระบบงาน สอดส่อง)	สถานพินิจ (สารสนเทศ คดีอาญา)	เรือนจำ (ระบบผู้ต้องขัง)
		ที่อยู่ปัจจุบัน	ที่อยู่ที่สามารถ ติดต่อได้	
-	อาชีพ	อาชีพ	-	-
-	สถานที่ทำงาน	-	-	-
ชื่อบิดา – มารดา	ชื่อบิดา – มารดา	ชื่อบิดา – มารดา	ชื่อบิดา – มารดา	
-	-	-	ชื่อผู้ปกครอง	-
-	ชื่อสามี/ภรรยา	-	-	-
-	แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ	-	-	แบบพิมพ์ลายนิ้วมือ
ว/ด/ป การจับกุม	-	ว/ด/ป การจับกุม	ว/ด/ป การจับกุม/ แจ้งข้อกล่าวหา	-
-	-	-	ว/ด/ป การรับตัว/ หนังสือแจ้งข้อ กล่าวหา	-

เมื่อวิเคราะห์จากระบบฐานข้อมูลจะเห็นว่าข้อมูลพื้นฐานในฐานข้อมูลปัจจุบันของแต่ละหน่วยงานนั้นตรงกันเป็นส่วนใหญ่ซึ่งสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้ โดยในปัจจุบันกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้มีการให้บริการในการตรวจสอบประวัติผู้กระทำความผิดให้กับกรมคุมประพฤติ โดยกรมคุมประพฤติจะส่งข้อมูลบุคคลผู้ถูกคุมประพฤติเพื่อทำการตรวจสอบข้อมูล ผู้กระทำความผิดจากเลขประจำตัวประชาชนผ่านระบบ CDS โดยการส่งข้อมูลจะผ่านชุดคำสั่งรวม (Batch File) จากเครื่องเครือข่าย (Server) ของกรมคุมประพฤติ มาเข้าเครื่องเครือข่ายที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรจัดไว้รองรับ โดยทางกองทะเบียนประวัติอาชญากรจะตรวจสอบข้อมูลตอบกลับไปแบบวันต่อวันโดยให้สิทธิในการตรวจสอบข้อมูลไม่เกินหนึ่งพันระเบียนบุคคลต่อวัน ซึ่งขีดความสามารถของระบบในปัจจุบันยังไม่สามารถรองรับข้อมูลจำนวนมากในภาพรวมของทั้งหน่วยงานได้

หากจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลจำนวนมากในระดับที่เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลในทุกทะเบียน จำเป็นจะต้องมีในการเชื่อมโยงข้อมูลในระดับที่มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายโดยอัตโนมัติ (Web Service) ซึ่งในปัจจุบันมีเพียงระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) และระบบข้อมูลผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ เท่านั้นที่รองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่ายโดยอัตโนมัติ (Web Service) โดยระบบของกรมคุมประพฤติและกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากการหารือและสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบสารสนเทศของหน่วยงานต่างๆ ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System: CDS) และระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) โดยใช้ระบบ CRIMES ซึ่งสามารถรองรับระบบ Web Service หรือโปรแกรมการ

แลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย แล้วให้ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC: Data Exchange Centre) ของสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมกับตำรวจ โดยให้หน่วยงานด้านพัฒนาพฤตินิสัยในสังกัดกระทรวงยุติธรรมส่งต่อและเชื่อมโยงข้อมูลภายในกระทรวงผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมดังกล่าว

๔.๔ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกกับการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลระหว่างกัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ปฏิบัติงานด้านสารสนเทศและผู้บริหารของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ และสำนักงานกิจการยุติธรรม ทุกหน่วยงานต่างเห็นด้วยที่จะให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน โดยเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นดังนี้

ผู้แทนกองทะเบียนประวัติอาชญากรและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้แสดงความคิดเห็นว่าในปัจจุบันตำรวจจะมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติและรายละเอียดเกี่ยวกับคดีเบื้องต้น แต่ปัญหาสำคัญที่พบก็คือบ่อยครั้งมีการตรวจสอบพบประวัติการกระทำผิดในคดีที่ผู้ต้องหาถูกจับแล้วได้รับการส่งไม่ฟ้องหรือยกฟ้องภายหลังซึ่งหากนำข้อมูลไปใช้ก็จะมีปัญหาอย่างมาก โดยตำรวจจะไม่ทราบว่าคดีที่ฟ้องไปนั้นจะสิ้นสุดคดีเมื่อไหร่จึงมีปัญหาในการติดตามผลคดีมาโดยตลอด ซึ่งหากมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยของกระทรวงยุติธรรม (กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ) ซึ่งจะมีข้อมูลผลคำพิพากษามาพร้อมกับการรับตัวก็จะช่วยทำให้ข้อมูลผลคดีของตำรวจมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น

นอกจากนี้ผู้แทนกองทะเบียนประวัติอาชญากรยังได้แสดงความคิดเห็นว่าในปัจจุบันกองทะเบียนประวัติมีการทำงานซ้ำซ้อนกันอยู่มาก เช่น กรมราชทัณฑ์จะมีการส่งพิมพ์ลายนิ้วมือมาตรวจสอบประวัติซ้ำในขั้นการรับตัวนักโทษ และเมื่อจะทำเรื่องของพัก/ลดการลงโทษก็จะมีการส่งพิมพ์ลายนิ้วมือส่งมาตรวจประวัติกันอีกครั้ง และในการปล่อยตัวนักโทษก็จะลายพิมพ์นิ้วมือนำยื่นยันตัวบุคคลอีกครั้งก่อนปล่อยตัว และเมื่อนักโทษได้รับการปล่อยตัวไปแล้วกรมราชทัณฑ์จะมีการแจ้งข้อมูลการปล่อยตัวนักโทษเป็นหนังสือรายงานมาให้เจ้าหน้าที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรซึ่งต้องใช้เจ้าหน้าที่มาบันทึกข้อมูลอีกครั้ง

ในส่วนผู้แทนของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยไม่ว่าจะเป็นกรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ มีความต้องการที่จะได้ข้อมูลการตรวจสอบประวัติพิมพ์มือผู้ต้องหาจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรซึ่งจะช่วยให้ทราบประวัติการกระทำผิดก่อนหน้านี้แม้ว่าผู้กระทำผิดจะพยายามปกปิดชื่อสกุลและประวัติการกระทำผิด ซึ่งข้อมูลประวัติผู้กระทำผิดก่อนหน้านี้เป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินความเสี่ยงและจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูไม่ให้ซ้ำซ้อนของเดิม นอกจากนี้ยังจะช่วยลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนจากการบันทึกข้อมูลซ้ำในหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย

เนื่องจากปัจจุบันข้อมูลตั้งต้นที่นำมาเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลจะได้มาจากหมายศาลที่เป็นกระดาษ ถ้าสามารถส่งต่อข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต้นทาง ตั้งแต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ศาล กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้ ก็จะลดปัญหาการนำเข้าข้อมูลซ้ำซ้อนและข้อมูลมีความครบถ้วนถูกต้องมากขึ้น

ในแง่ของการป้องกันผู้แทนหน่วยงานตำรวจทั้งกองทะเบียนประวัติอาชญากรและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความเห็นว่ามี การเชื่อมโยงข้อมูลกันสถานีตำรวจจะสามารถทราบได้ทันทีเมื่อผู้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัว ปล่อยตัวชั่วคราว ปล่อยตัวหลังพ้นโทษ เพื่อเป็นข้อมูลในการเฝ้าระวังและติดตามไม่ให้ผู้กระทำความผิดกลับมากระทำความผิดซ้ำ

ในส่วนของผู้แทนหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยทุกหน่วยงานให้การสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดระหว่างกันเพราะจะทำให้สามารถตรวจสอบหาการกระทำความผิดซ้ำของบุคคล ตั้งแต่เป็นเคสต้องโทษในกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเมื่อเป็นเด็กเยาวชนจนถึงเป็นผู้ใหญ่เข้าสู่เรือนจำ หรือการผ่านการคุมประพฤติจากกรมคุมประพฤติ เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย ป้องกันการกลับมากระทำความผิดซ้ำรวมถึงต้องการทราบข้อมูลประวัติการกระทำความผิด ของบุคคลที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแผนในการบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม

กล่าวโดยสรุปจากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลพบว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดไม่ว่าจะเป็นตำรวจที่ทำหน้าที่จับกุมและดำเนินคดีกับผู้ต้องหา และหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการบำบัดฟื้นฟูและปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดหลังคำพิพากษาอันได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทุกหน่วยงานต่างก็มีระบบฐานข้อมูลที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลผู้กระทำความผิดในความดูแล ซึ่งการพัฒนาระบบข้อมูลผู้กระทำความผิดซ้ำซึ่งจะต้องบริหารจัดการข้อมูลจำนวนมากจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะต้องเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน ซึ่งหากมีการเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต้นทาง ตั้งแต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ศาล กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก็จะสามารถตรวจสอบข้อมูลการกระทำความผิดของบุคคลที่พ้นโทษออกมาแล้วได้ทั้งในส่วนผู้ที่ถูกจับกุมตัวซ้ำ (re-arrest) และผู้ที่ถูกพิพากษาลงโทษซ้ำ (reconviction) รวมถึงข้อมูลสถิติการกระทำความผิด

๔.๕ ปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดกับหน่วยงานต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้รับผิดชอบระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้นในการเชื่อมโยงข้อมูล และการพัฒนาระบบข้อมูลการกระทำความผิดซ้ำที่อาจเกิดขึ้นดังนี้

ปัจจุบันการตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้ใช้เลขประจำตัวประชาชนเป็นข้อมูลอ้างอิงในการตรวจสอบข้อมูล อย่างไรก็ตามก็ดีผู้แทนกองทะเบียนประวัติอาชญากรมีข้อกังวลใจในการนำเลขประชาชนมาใช้ในการตรวจสอบประวัติผู้กระทำผิด เนื่องจากจะตรวจสอบได้เฉพาะคนไทยเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้ต้องหาได้ก่อเหตุหลายคดีในเวลาไล่เลี่ยกันการตรวจสอบข้อมูลโดยเลขประจำตัวจะไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นคดีที่ก่อเหตุคดีใดแน่ โดยหากจะให้ส่งต่อข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากหน่วยงานต้นทาง ตั้งแต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ศาล กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ก็จำเป็นที่จะต้องมีการห้สอ้างอิงที่สามารถใช้ร่วมกันได้ในทุกหน่วยงาน

ผู้แทนหน่วยงานต่างๆ ยอมรับว่าในระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานยังมีปัญหาการลงบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้องอยู่จำนวนมาก และยังมีข้อมูลจำนวนมากที่จะต้องรอตรวจสอบความถูกต้อง หากมีการเชื่อมโยงข้อมูลให้หน่วยงานต่างๆ ไปใช้งานต่อก็อาจมีปัญหาคำนวณน่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งหากจะใช้อ้างอิงก็ต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงในการแปลผลข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลผู้กระทำความผิดเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความละเอียดอ่อน หากนำข้อมูลมาเปิดเผยหรือปล่อยให้มีการสืบค้นข้อมูลโดยไม่มีการกำหนดนโยบายการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนและเข้มงวดรัดกุม อาจเป็นช่องทางเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลหรือนำมาซึ่งการจำกัดสิทธิของบุคคลหลายประการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่าผู้แทนทุกหน่วยงานยังมีความกังวลใจสูงในเรื่องของการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบเนื่องจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่นๆ จะมีผู้เข้าถึงข้อมูลเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก อาจเป็นช่องทางให้ข้อมูลเหล่านั้นหลุดไปอยู่กับผู้ไม่เกี่ยวข้องหรือผู้ไม่หวังดีซึ่งยากแก่การตรวจสอบว่าใครเป็นผู้ใช้ข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้แทนของกองทะเบียนประวัติอาชญากร และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งมีความกังวลในประเด็นของการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบมากกว่าหน่วยงานอื่น

ผู้แทนกองทะเบียนประวัติอาชญากรให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานมักจะถูกฟ้องร้องในกรณีตรวจสอบพบประวัติพบการกระทำผิดแต่เป็นกรณีคดียกฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากการแจ้งว่าพบประวัติอาจทำให้ผู้มีประวัติเสียสิทธิบางอย่างที่ควรจะได้รับ หรือมักจะมีปัญหาการนำข้อมูลประวัติการกระทำผิดของบุคคลไปเผยแพร่โดยผู้ซึ่งไม่ใช่เจ้าพนักงานและไม่มีอำนาจหน้าที่ ซึ่งการนำข้อมูลผู้กระทำผิดไปใช้ให้เกิดความเสื่อมเสียหรือส่งผลกระทบต่อตัวบุคคลนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ และตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.๒๕๕๐ ทำให้เจ้าหน้าที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงหากจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานอื่น

ในส่วนของผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนก็มีความกังวลว่าพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.๒๕๕๓ ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติการกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณา ให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติอันไม่เป็นธรรมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น ไม่ว่าในทางใดๆ ซึ่งหากจะมีการนำข้อมูลของเด็กและเยาวชนไปใช้ก็ต้องการให้มีการกำหนดนโยบายในการใช้และเข้าถึงข้อมูล รวมถึงขอบเขตการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ให้ชัดเจน

ปัจจุบันผู้แทนของทุกหน่วยงานก็ยังกังวลถึงความพร้อมทั้งทางด้านข้อมูล ระบบ และบุคลากร อาจทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงในภาพรวมได้

บทที่ ๕

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

รายงานศึกษาวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาระบบฐานข้อมูลที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อประเมินถึงความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดจากฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีและปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด อันได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบศูนย์ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) ของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยในรายงานศึกษานี้ยังได้ประเมินปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศด้านกระบวนการยุติธรรม เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางในการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดซ้ำที่เหมาะสมตามบริบทของประเทศไทย โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ภายใต้ทรัพยากรและโครงสร้างฐานข้อมูลเดิมที่มีอยู่ของแต่ละหน่วยงาน ตามความมุ่งหวังที่จะให้เกิดระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถเชื่อมโยงตรวจสอบข้อมูลการกระทำผิดซ้ำจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถให้ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำที่มีความถูกต้องแม่นยำ และสามารถใช้อ้างอิงที่สะท้อนให้เห็นสถานะของผู้กระทำผิดเพื่อใช้ในการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพจากการวิจัยเอกสาร การลงไปสังเกตการณ์การปฏิบัติงานระบบฐานข้อมูลจริงของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและผู้บริหารของแต่ละหน่วยงาน

๕.๑ อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่าทุกหน่วยงานมีระบบฐานข้อมูลรองรับในการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำอยู่แล้ว หากแต่ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน โดยปัจจุบันมีระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC เป็นระบบข้อมูลกลางสำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดในภาพรวม อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีเพียงการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อการสืบค้นเป็นรายระเบียน (Record) ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลในลักษณะของการส่งต่อข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย (Web Service) ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ดูแลระบบฐานข้อมูลของตำรวจ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต่างก็เห็นด้วยที่จะให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและส่งต่อระหว่างกัน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ลดภาระการบันทึกข้อมูลซ้ำซ้อน มีการส่งต่อข้อมูลที่จำเป็นที่มีการบันทึกไว้ในหน่วยงานอื่น สามารถนำข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจของหน่วยงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลการกระทำผิดและผลคำพิพากษาของต่างหน่วยงานมาใช้ในการพัฒนาข้อมูลการกระทำผิดซ้ำให้เกิดขึ้นจริงได้

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาในรายละเอียดก็พบว่าสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณาในลำดับแรกคือเรื่องของรหัสอ้างอิง (Reference ID) โดยปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เลขประจำตัวสิบสามหลักเป็นรหัสอ้างอิงตัวบุคคล หากแต่การใช้เลขประจำตัวสิบสามหลักในการเชื่อมโยงข้อมูลจำนวนมากก็อาจมีปัญหาทำให้เกิดความสับสนได้เนื่องจากเป็นข้อมูลอ้างอิงตัวบุคคลเท่านั้น หากบุคคลกระทำผิดหลายคดีในระยะเวลาใกล้เคียงกันก็จะไม่ทราบว่าผลคดีหรือข้อมูลการกระทำผิดเป็นของคดีใดแน่ ประกอบกับเลขประจำตัวประชาชนจะใช้อ้างอิงได้เฉพาะข้อมูลของคนไทยเท่านั้น หากผู้กระทำผิดเป็นคนต่างด้าวก็จะมีตัวเลขรหัสอ้างอิง (Reference ID) แต่ประการใด ซึ่งแนวทางการแก้ปัญหาควรมีการกำหนดรหัสอ้างอิงของบุคคลตั้งแต่ขั้นจับกุมของตำรวจแล้วให้ใช้เป็นเลขอ้างอิงเดียวกันทั้งกระบวนการทั้งในส่วนของการพิจารณาคดีและพัฒนาพยานผู้กระทำผิด โดยการส่งต่อข้อมูลในส่วนนี้ควรมีการดำเนินการผ่านการแบบพิมพ์ลายนิ้วมือซึ่งปัจจุบันเก็บไว้ในสำนวนที่ส่งอัยการให้มีการส่งผ่านไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทั้งกระบวนการต่อไป

ปัจจุบันก็มีการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำผิดระหว่างกรมคุมประพฤติกับกองทะเบียนประวัติอาชญากร แต่เป็นการจำกัดเพียงไม่เกิน ๑,๐๐๐ ระเบียบ/วัน ยังมีข้อจำกัดหากจะต้องเชื่อมโยงข้อมูลจำนวนมากทั้งระบบ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้รับผิดชอบดูแลระบบฐานข้อมูลและผู้บริหารของแต่ละหน่วยงานได้ให้ความเห็นและวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงานพบว่าหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานจำนวนมากทั้งระบบก็จำเป็นต้องใช้โปรแกรมประยุกต์ในเชื่อมโยงเครือข่ายในลักษณะของ Web Service ซึ่งระบบที่มีความพร้อมจะแลกเปลี่ยนข้อมูลในระดับ Web Service ก็มีเพียงระบบ CRIMES ของตำรวจ ระบบ DXC ของสำนักงานกิจการยุติธรรม และระบบสารสนเทศผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ ซึ่งหากจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นตรงกันว่าควรเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System: CDS) และระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีดำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) โดยใช้ระบบ CRIMES กับระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC: Data Exchange Centre) ของสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมกับตำรวจ

ปัญหาที่สำคัญในการอนุญาตให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละหน่วยงานคือข้อกังวลเรื่องของการนำข้อมูลการกระทำผิดซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวไปใช้ในทางมิชอบ โดยเจ้าหน้าที่มักจะถูกฟ้องร้องในเรื่องดังกล่าว หากมีการเชื่อมต่อข้อมูลจะเป็นการเปิดเผยข้อมูลให้บุคคลจำนวนมากขึ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทำให้มีความกังวลเรื่องการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบมากขึ้น ซึ่งหากมีความเกรงกลัวว่าจะมีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบก็ควรจะมีการเชื่อมโยงข้อมูลในทางเทคนิคก่อน แล้วให้มีการตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของแต่ละหน่วยงานมาร่วมพิจารณาการอนุญาตนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เป็นรายกรณีโดยให้พิจารณาถึงนโยบายการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบเป็นรายประเด็นต่อไป ไม่ควรนำประเด็นเรื่องความปลอดภัยในการใช้ข้อมูลมาปิดกั้นไม่ให้มีการเชื่อมโยงข้อมูล โดยหากเป็นข้อมูลสถิติกระทำผิดซ้ำซึ่งเป็นข้อมูลในทางวิจัยและสถิติซึ่งสามารถเปิดเผยได้อยู่แล้วตามกฎหมาย

นอกจากนี้ในการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงข้อมูลให้เกิดผล ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอให้มีการออกระเบียบข้อบังคับรองรับทั้งกำหนดให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกัน และเป็นกฎหมายคุ้มครองผู้ให้ข้อมูล รวมถึงควรมีหน่วยงานสำหรับประสานงานในการเชื่อมโยงข้อมูลให้ประสบผลสำเร็จ

๕.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัย

เมื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้และปัญหาข้อขัดข้องที่อาจเกิดขึ้น ในการพัฒนาระบบข้อมูล ผู้กระทำได้พิจารณาต่อไปที่จะมีการวางระบบการเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำได้พิจารณาหน่วยงานตำรวจ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเห็นควรให้มีการดำเนินการดังนี้

๑. เห็นควรให้มีการพิจารณาใช้เลขรหัสอ้างอิง (Reference ID) ซึ่งกำหนดขึ้นตั้งแต่ชั้นจับกุมและส่งตัวให้พนักงานสอบสวนเป็นหมายเลขอ้างอิงควบคู่กับหมายเลขประจำตัวประชาชนด้วย ซึ่งจะทำให้สามารถใช้อ้างอิงตัวบุคคลที่ก่อเหตุในแต่ละคดีได้อย่างถูกต้องและใช้อ้างอิงข้อมูลเดียวกันทั้งกระบวนการ อย่างไรก็ตามการกำหนดเลขรหัสอ้างอิงขึ้นใหม่อาจต้องมีการกำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อให้มีการส่งต่อสำเนาแบบพิมพ์ลายนิ้วมือไปยังทุกหน่วยงานที่จะต้องใช้และเชื่อมต่อข้อมูล

๒. เห็นควรเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลอาชญากร (Criminal Database System: CDS) และระบบบริหารข้อมูลคดีสถานีตำรวจ (Criminal Record Information Management Enterprise System: CRIMES) โดยใช้ระบบ CRIMES ซึ่งสามารถรองรับระบบ Web Service หรือโปรแกรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านระบบเครือข่าย แล้วให้ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC: Data Exchange Centre) ของสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนข้อมูลของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรมกับตำรวจ โดยให้หน่วยงานด้านพัฒนาพินิจในสังกัดกระทรวงยุติธรรมส่งต่อและเชื่อมโยงข้อมูลภายในกระทรวงผ่านระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรมดังกล่าว

๓. ควรออกแบบระบบเชื่อมโยงส่งต่อข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ อัยการ ศาล กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมคุมประพฤติ เพื่อความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลในระบบฐานข้อมูล เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบการกระทำผิดซ้ำของบุคคลทั้งกระบวนการยุติธรรม

๔. ควรมีระเบียบ กฎหมายบังคับให้ทุกหน่วยในกระบวนการยุติธรรมจะต้องแลกเปลี่ยนและส่งต่อข้อมูลผ่านระบบฐานข้อมูลผู้กระทำได้ และควรมีกฎหมายคุ้มครองหน่วยงานผู้ให้เชื่อมโยงข้อมูล ให้ผู้นำข้อมูลไปใช้จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบข้อมูล และรับผิดชอบเมื่อมีการนำข้อมูลไปใช้ในทางที่ไม่ถูกต้อง

๕. ควรมีหน่วยงานกลางรับผิดชอบในการดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำและขับเคลื่อนระบบเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำผิดให้ประสบผลสำเร็จ

๖. หากมีข้อกังวลเกี่ยวกับการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ เห็นควรให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลในทางเทคนิคก่อน แล้วจัดตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานมาพิจารณาวางนโยบายการรักษาความปลอดภัยและการป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ในทางมิชอบ

๕.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในระยะต่อไปหลังจากที่ได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลแล้ว ควรจะมีการประเมินผลการปฏิบัติงานจริงในการเชื่อมโยงข้อมูล และการใช้ประโยชน์ข้อมูลทั้งในเชิงปฏิบัติการและในเชิงนโยบาย เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระบบข้อมูลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

บรรณานุกรม

เกษรารักษ์ จิณะแสน (๒๕๔๑). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างถูกคุมประพฤติใน สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กรมคุมประพฤติ สถาบันวิจัยและพัฒนา. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๑. กลุ่มงานติดตามประเมินผล กองแผนงานและสารสนเทศ กรมคุมประพฤติ

กรมราชทัณฑ์ สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านอาชญาวิทยา. (๒๕๔๔). เบื้องหลังของอาชญากรรมมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิตรการพิมพ์ จำกัด.

กรรณิการ์ มณเฑียร. (๒๕๔๔). ปัจจัยทางครอบครัวที่มีอิทธิพลกับการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชาย: ศึกษาเฉพาะเรือนจำพิเศษธนบุรี. สารนิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กลุ่มงานพัฒนาระบบการพัฒนาพฤตินิสัย สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์. (๒๕๕๒). ปัญหาการกระทำผิดซ้ำจากเรือนจำสู่กำแพงเรือนจำ: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังวัยหนุ่ม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิตรการพิมพ์ จำกัด.

กลุ่มงานพัฒนาระบบด้านทัณฑปฏิบัติ สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์. (๒๕๕๐). แนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม: กรณีศึกษาทัณฑสถานวัยหนุ่มในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบพิตรการพิมพ์ จำกัด.

กองแผนงานและสารสนเทศ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (๒๕๔๗). โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ของงานคุมประพฤติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗. กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ.

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และคณะ. (๒๕๕๓). การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย: แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา. รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

นัทธี จิตสว่าง. (๒๕๔๐). หลักทัณฑวิทยา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์.

นัทธี จิตสว่าง. (๒๕๔๖). โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด. กรุงเทพมหานคร: วัฒนพงศ์การพิมพ์.

ปริศนา มัชฌิมา (๒๕๕๐) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลของสวนดุสิตโพลเพื่อการสืบค้นสารสนเทศผ่านทางอินเทอร์เน็ต. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปริศนา มัชฌิมา (๒๕๕๖) การจัดการฐานข้อมูล. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ปัญญา ปิ่นสุข. (๒๕๔๔). ปัจจัยที่มีผลต่อการจำหน่ายยาเสพติด (ยาบ้า) ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์ และคณะ (๒๕๕๖). โครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา. รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

พงศ์กุลธร โรจน์วิรุฬห์ และคณะ (๒๕๕๘). ‘การสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาคดีอาญา.’, วารสารกระบวนการยุติธรรม ปีที่ ๘ เล่มที่ ๑, หน้า ๑-๑๑

พรชัย ชันดี และคณะ. (๒๕๕๓). **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุ๊คเน็ต จำกัด.

มนตรี บุนนาค. (๒๕๕๒). **วิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดซ้ำในคดีเสพยาบ้า: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังในทัณฑสถานบำบัดกลาง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยา และกระบวนการยุติธรรม. (๒๕๕๘). **ผลกระทบที่ผู้ต้องขังได้รับจากการถูกคุมขังเป็นระยะเวลายาวนาน**. กรุงเทพมหานคร. (อัดสำเนา)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (๒๕๕๒) **การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ**. หน่วยที่ ๑๐ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและวิธีการศึกษาทางรัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

มุกดา ขาดีบัญชาชัย. (๒๕๒๗). **คุณลักษณะบุคลิกภาพ ซี พี ไอ ของผู้ต้องขังไทย**. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศูนย์วิจัยและพัฒนาด้านอาชญาวิทยา สำนักวิจัยและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์. (๒๕๕๙). **เบื้องหลังชีวิตของอาชญากรมีอาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท บพิตรการพิมพ์ จำกัด.

สุดสงวน สุธีสร. (๒๕๕๖). **อาชญาวิทยาและงานสังคมสงเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวรรณ ใจคลองแคล้ว. (๒๕๕๖). **สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี**. ภาควิชาจิตวิทยา มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภณ พิษณุโสภณ. (๒๕๕๒). **การศึกษาสัมพันธภาพในครอบครัวกับการเลี้ยงดูบุตร: ศึกษากรณีผู้ประกอบการอาชีพ ในสถานบันเทิงเมืองพญา จังหวัดชลบุรี**. สารนิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

อนุชา ธัญญพันธ์. (๒๕๕๒). **บทบาทของสถาบันครอบครัวต่อการประพฤติดีระเบียบวินัยของนักเรียนนักศึกษา**. สารนิพนธ์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อังคณา พงศ์พนิตานนท์. (๒๕๕๘). **ความต้องการพัฒนาตนเองของผู้ต้องขังทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง**. วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัคราพรณ จรัสวัฒน์ และคณะ (๒๕๕๑). **แผนการพัฒนารฐานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำ**. รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (๒๕๕๖) **การออกแบบและจัดการฐานข้อมูล**. กรุงเทพมหานคร:ซีเอ็ดยูเคชั่น

ภาคผนวก

ผนวก ก กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อกฎหมายอ้างอิงที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม เรื่องความสำคัญในการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวของเด็กและเยาวชน

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๘๔ เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิเด็กหรือเยาวชน ห้ามมิให้เปิดเผยหรือนำประวัติ การกระทำความผิดอาญาของเด็กหรือเยาวชนไปพิจารณา ให้เป็นผลร้ายหรือเป็นการเลือกปฏิบัติ อันไม่เป็นธรรมแก่เด็กหรือเยาวชนนั้น ไม่ว่าในทางใดๆ เว้นแต่เป็นการใช้ประกอบดุลพินิจของศาล เพื่อกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน หากมีการฝ่าฝืนให้ศาลสั่งระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือ เพิกถอนการกระทำนั้น และอาจกำหนดค่าเสียหายหรือบรรเทาผลร้ายหรือมีคำสั่งให้จัดการแก้ไข เพื่อเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๓๐ ห้ามมิให้ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็ก หรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความซึ่งปรากฏในทาง สอบสวนของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่อาจทำให้บุคคลอื่น รู้จักตัว ชื่อตัว หรือชื่อสกุล ของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติการกระทำ ความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยได้รับอนุญาต จากศาล หรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ (ผู้ใดฝ่าฝืน มาตรา ๑๓๐ ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา ๑๙๒)

มาตรา ๑๓๖ ในการโฆษณาไม่ว่าด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือซึ่งคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว ห้ามมิให้ระบุชื่อ หรือแสดงข้อความ หรือกระทำการ ด้วยประการใดๆ อันจะทำให้รู้ตัวเด็กหรือเยาวชนซึ่งเป็นจำเลย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล (ผู้ใด ฝ่าฝืน มาตรา ๑๓๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับตามมาตรา ๑๙๒)

มาตรา ๑๘๕ ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และได้รับความลับของผู้อื่นเพราะการปฏิบัติการตามตำแหน่งหน้าที่ กระทำการโดยประการใดๆ อันมิชอบด้วย หน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น โดยประการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวาง โทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เรื่องการรักษาความลับและป้องกันการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบ

การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระบบคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่าย (Information and Network Security) ภายใต้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๑ ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่นโดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๖ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น เกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้ตามมาตรา ๑๘ ให้แก่บุคคลใด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา ๒๓ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้ตามมาตรา ๑๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อมูลที่เปิดเผยได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๑ เรื่องการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา โดยเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง การจัดตั้งองค์กร อำนาจหน้าที่และวิธีการดำเนินงาน สถานที่ติดต่อหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงาน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อมูลข่าวสารอื่นตามมาตรา ๗ และจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ตามมาตรา ๙

ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย

ตามหมวด ๒ คือ ข้อมูลข่าวสารของราชการที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ตามมาตรา ๑๔ และข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ตามมาตรา ๑๕

- (๑) การเปิดเผยที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
- (๒) การเปิดเผยที่ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเกี่ยวกับการฟ้องคดี การป้องกันปราบปราม หรือการรู้แหล่งที่มาของข้อมูลข่าวสารหรือไม่ก็ตาม
- (๓) ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐ ไม่รวมถึงรายงานทางวิชาการ/รายงานข้อเท็จจริง

(๔) การเปิดเผยที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคล

(๕) รายงานการแพทย์ หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

(๖) ข้อมูลข่าวสารของราชการที่กฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผย

(๗) กรณีอื่นตามที่พระราชกฤษฎีกากำหนด

หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ โดยคำนึงถึงหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนประกอบกัน

หากกรณีที่มีข้อมูลนั้น เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทย และบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยตามมาตรา ๒๑ หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา ๒๓ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเท่าที่เกี่ยวข้องและจำเป็น เพื่อดำเนินงานของหน่วยงานรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น

(๒) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น

(๓) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้ ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ วิธีการขอตรวจดูข้อมูลของเจ้าของข้อมูล วิธีการขอให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล

(๔) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ

(๕) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามความเหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

กรณีที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามมาตรา ๒๔ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน เพื่อนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น

(๒) เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น

(๓) เปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้วยการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น

(๔) เปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยไม่ระบุชื่อส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลใด

- (๕) เปิดเผยต่อจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เพื่อตรวจดูเก็บรักษา
- (๖) เปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าเป็นคดีประเภทใด
- (๗) เปิดเผยเพราะจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตของบุคคล
- (๘) เปิดเผยต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว
- (๙) กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ผนวก ข
ประวัติผู้จัดทำรายงานวิชาการ กลุ่มที่ ๓

ชื่อ – นามสกุล นางสาวเสาวลักษณ์ ปลั่งเกียรติยศ

วุฒิการศึกษา - วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์การรับราชการ/การทำงาน

- พนักงานคุมประพฤติ ๓ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเชียงราย
- พนักงานคุมประพฤติ ๓ สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแขวงดุสิต
- พนักงานคุมประพฤติ ๔-๖ว กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ สำนักพัฒนาการคุมประพฤติ
- พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

- พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ
- หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ชื่อ - นามสกุล นางสาวตุลธร ทรงศิริ

วุฒิการศึกษา - ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสยาม
- ปริญญาโทมหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาบริหารกระบวนการยุติธรรม

ประสบการณ์การรับราชการ/การทำงาน

- กรมบังคับคดี

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

- นิติกรชำนาญการพิเศษ หัวหน้าฝ่ายงานวินัยและคุ้มครองจริยธรรม กรมบังคับคดี

ชื่อ - นามสกุล นายสิทธิชัย พรหมเดช

วุฒิการศึกษา - วิทยาศาสตร์บัณฑิต (เกษตรศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาการคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพ ๓ - ๖ ว สำนักพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์
- นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการพิเศษ กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

หัวหน้าศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์

ชื่อ - นามสกุล นายกลยุทธ พานาสันต์

- วุฒิการศึกษา - ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขา การบริหารงานยุติธรรมและสังคม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา วิศวกรรมโยธา

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- ประกาศนียบัตรหลักสูตรผู้นำยุคใหม่ในระบอบประชาธิปไตยรุ่นที่ ๔ (ปนป.๔)
สถาบันพระปกเกล้า

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

- หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์และแผนงาน สทว.
นักพัฒนาวิทยาชำนาญการพิเศษ กรมราชทัณฑ์

ชื่อ - นามสกุล พันตำรวจตรี ชวนส์ จเนการ

วุฒิการศึกษา :

- รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต (ตำรวจ) โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
- ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการบริหารงานยุติธรรม) MA in Criminal Justice Administration มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาอาชญวิทยา) (PhD in Criminology, University of Kent, England) (นักเรียนทุนรัฐบาลตามความต้องการของกระทรวงยุติธรรม)

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- พนักงานสอบสวน (สบ.๑) สถานีตำรวจนครบาลประเวศ
- รองสารวัตร แผนกวิจัยและวางแผน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- สารวัตรแผนกวิจัยและวางแผน กองบัญชาการตำรวจนครบาล
- สารวัตรฝ่ายต่างประเทศ ๑ (ตำรวจสากล) กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
- หัวหน้าศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
- ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
- ผู้ช่วยเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสร้างความสมานฉันท์แห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาข้อมูลกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม

ชื่อ - นามสกุล นายปฤณ เมฆานันท์

วุฒิการศึกษา :

- นิติศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท Information System Management, London School of Economics and Political Sciences, University of London.

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- นักสืบสอบสวนสวนขำนาญการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

ผู้อำนวยการส่วนสกัดกั้นยาเสพติดท่าอากาศยานและท่าเรือ
สำนักปราบปรามยาเสพติด
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ชื่อ - นามสกุล นางสาวทิพย์วรรณ วรรณโสภณ

วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรีบริหารธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๓ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ปริญญาโทเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๔๐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๔๔ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๔๕ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประกาศนียบัตรเนติบัณฑิตไทย พ.ศ. ๒๕๔๘ เนติบัณฑิตยสภา

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน สำนักตรวจสอบและคดี สำนักงาน ปปง.
- เจ้าหน้าที่สืบสวนสอบสวน สำนักตรวจสอบและคดี สำนักงาน ปปง.
- นิติกร สำนักตรวจสอบและคดี สำนักงาน ปปง.
- นิติกร สำนักตรวจสอบและคดี สำนักงาน ปปง.
- นิติกรชำนาญการ สำนักคดี สำนักงาน ปปง.
- นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการพิเศษ กองคดี ๒ สำนักงานปปง.
- นิติกรชำนาญการพิเศษ กองคดี ๒ สำนักงานปปง.

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

ผู้อำนวยการส่วนปฏิบัติการงานคดี
สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวผัสพร นภาพรรณ

วุฒิการศึกษา

- นิเทศศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Master of Business Administration, Colorado State University

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- ผู้อำนวยการกลุ่มหลักเกณฑ์และมาตรฐานการจัดส่วนราชการ
กลุ่มหลักเกณฑ์และมาตรฐานการจัดส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร.
- ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการติดตามประเมินผลกลุ่มจังหวัดและจังหวัด
กองติดตามและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการ สำนักงาน ก.พ.ร.

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

นักพัฒนาระบบราชการชำนาญการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

ชื่อ - นามสกุล นางสาวสิริกร เนติขจร

วุฒิการศึกษา

- นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- เนติบัณฑิตไทย สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

กองการเจ้าหน้าที่ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

นิติกรชำนาญการพิเศษ กรุงเทพมหานคร

ชื่อ - นามสกุล นายศุภวัชร มаланนท์

วุฒิการศึกษา :

- นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- LL.M in European Business Law, University of Aix-Marseille III
- European Master in Law and Economics, University of Bologna and University of Hamburg

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน:

- Junior Associate, Allen & Overy (Thailand)
- อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อ - นามสกุล นายพรรณทอง วนแสงสกุล

วุฒิการศึกษา :

- โรงเรียนการไปรษณีย์และโทรคมนาคม
- นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
- นิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน :

- นายไปรษณีย์โทรเลข ระดับ ๒ - ๖ การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- นิติกร ๕ กองนิติการ การสื่อสารแห่งประเทศไทย
- นิติกร ๗ สำนักกฎหมาย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
- หัวหน้าส่วน (ระดับ ๘) ฝ่ายกฎหมาย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายกฎหมาย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

ชื่อ - นามสกุล นางนัยรัตน์ ปัญวงศ์โรจน์

วุฒิการศึกษา :

- เศรษฐศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประสบการณ์การรับราชการ / การทำงาน :

- ผู้จัดการติดตามและประเมินผล บริหารความเสี่ยงธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)
- ผู้จัดการบริหารข้อมูลความเสี่ยงสินเชื่อ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน :

ผู้จัดการกำกับและควบคุม ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)